

บทที่ 3

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการขังเดี่ยวผู้ต้องขังของต่างประเทศ

สำหรับเนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงการดำเนินการบังคับใช้มาตรการเกี่ยวกับการขังเดี่ยวที่ผู้ต้องขังถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำของต่างประเทศที่นำมากล่าวต่อไป โดยได้ยกตัวอย่างของประเทศอังกฤษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐเกาหลี เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติและการบังคับใช้มาตรการขังเดี่ยวผู้ต้องขัง ซึ่งทั้งประเทศอังกฤษ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และสาธารณรัฐเกาหลี ถือหลักที่เป็นกฎเกณฑ์ระหว่างประเทศเดียวกันในการบังคับใช้มาตรการขังเดี่ยว โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือเพื่อการรักษาความสงบเรียบร้อย ความมั่นคงของเรือนจำ และการมีหลักประกันในการอยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขระหว่างผู้ต้องขังด้วยกันเองและเจ้าหน้าที่บังคับโทษที่ปฏิบัติงานอยู่ในเรือนจำ และที่สำคัญคือทำให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับสาระสำคัญของการบังคับโทษจำคุกที่ผู้ต้องขังเหล่านั้นจะต้องได้รับการปฏิบัติอย่างมีมนุษยธรรม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการศึกษาเปรียบเทียบกับประเทศไทย อีกทั้งมีประโยชน์ต่อการวิเคราะห์กับกฎหมายไทยในเรื่องดังกล่าวที่ยังเกิดเป็นปัญหาอยู่ ตลอดจนสามารถนำส่วนที่ดีของประเศนั้นๆ มาปรับใช้กับประเทศไทยในทางปฏิบัติได้

3.1 ประเทศอังกฤษ

เรือนจำในประเทศอังกฤษและแคว้นเวลส์ประกอบด้วยกิจการเรือนจำซึ่งดำเนินการเรือนจำโดยกรมราชทัณฑ์ประเทศอังกฤษ ในแต่ละเขตมีผู้จัดการเรือนจำประจำเขตพื้นที่ (Area Manager) เป็นผู้ประสานงานสำหรับการบริหารงานเรือนจำโดยมีวัตถุประสงค์ให้การบริหารเป็นไปด้วยความเรียบร้อย กฎหมายของประเทศอังกฤษยอมรับในหลักการ The European Convention for the Protection of Human Right and Fundamental Freedoms ซึ่งเป็นมาตรฐานสากลในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและมาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำ¹ ซึ่งกฎหมายของประเทศอังกฤษเดิมได้กำหนดสิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องขัง การปฏิบัติของเจ้าพนักงานเรือนจำต่อผู้ต้องขังไว้ในกฎหมายว่าด้วยเรือนจำปี ค.ศ. 1952 (The Prison Act

---

¹ จาก รายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่องสิทธิผู้ต้องหา จำเลย และผู้ต้องขังในคดีอาญา. พ.ศ. 2540 (น. 59), โดย ณรงค์ ใจหาญ, และคณะ, 2540, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา.

1952) และระเบียบข้อบังคับอีกส่วนหนึ่งถูกกำหนดไว้ใน กฎเรือนจำ (The Prison of Rule 1964²) ต่อมาในปี พ.ศ. 2551 กระทรวงมหาดไทยของประเทศไทย (Home office) ได้โอนภารกิจด้านการควบคุมดูแลการราชทัณฑ์และกระบวนการยุติธรรมในบางส่วนให้กระทรวงยุติธรรม (Ministry of Justice) ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีการควบรวมกรมราชทัณฑ์และกรมคุมประพฤติเข้าด้วยกันเป็นหน่วยงานหลักคือหน่วยบริหารและดูแลผู้กระทำความผิดแห่งชาติ (National Offender Management Service) มาก่อนแล้วในปี พ.ศ. 2547 ตามคำแนะนำในรายงานของ Chater ที่เสนอต่อกระทรวงมหาดไทย³ ซึ่งการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังของเจ้าพนักงานในเรือนจำประเทศไทยมีหลักประกันสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขังในเรือนจำได้สอดคล้องตามหลักการมาตรฐานสากลโดยเฉพาะการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานซึ่งถือว่าเป็นหลักการตรวจสอบการใช้อำนาจหลังจากการบังคับโทษจำคุกตามกฎหมาย

3.1.1 การบังคับโทษจำคุก

ภาระหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์ มีเป้าหมายเพื่ออบรมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อให้เกิดการกระตุ้นและสนับสนุนผู้ต้องขังเพื่อนำไปสู่ชีวิตที่ดีและมีประโยชน์ต่อไป

เป้าหมายแรก ต้องเปลี่ยนทัศนคติของผู้กระทำความผิดให้มีผลเหมือนกับคนทั่วไป มีการเยียวยาให้ปรับปรุงตัว มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายที่สอง จะต้องวิเคราะห์วิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง โดยเฉพาะของ Anglo-american และวิเคราะห์การกำหนดและไม่กำหนดระยะเวลาจำคุกทั้งหมดมีแนวโน้มในการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในการเบี่ยงเบนโทษจำคุกและนำสิทธิต่างๆ ในเรื่องของมนุษยธรรมเมตตา กรุณา อย่างมีขอบเขตมาใช้ภายใต้การบริหารงานของกระทรวงมหาดไทย (Home office)

เป้าหมายที่สาม ภารกิจที่รองรับการดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลให้เป็นไปอย่างมีมนุษยชนและเป็นที่ยอมรับได้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง มีมาตรการป้องกันการหลบหนีจากเรือนจำ⁴

การมีเรือนจำมากย่อมมีผลต่อจำนวนเจ้าหน้าที่ ค่าใช้จ่ายต่างๆ การควบคุมและการบริหารจัดการต่างๆ ที่ผู้กระทำความผิดมีจำนวนมากๆ จึงมีการใช้มาตรการภายนอกเรือนจำเพื่อลดปริมาณผู้ต้องขัง ใช้มาตรการทางการศึกษา การอบรมวิชาชีพ ผู้ต้องขังจำนวนมากสามารถแก้ไขพฤติกรรมเสียได้ด้วยเวลาสั้นๆ ผู้ต้องขังร้อยละ 43 บอกว่าพวกเขาต้องเสียไปซึ่งการติดต่อและ

² แก้ไขเพิ่มเติม 1999.

³ Newburn, 2007, p. 545 (อ้างถึงใน กรมราชทัณฑ์. (2552). *สารานุกรมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ*. น. 2).

⁴ จาก *กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก* (น. 188), โดย ธาณี วรภัทร์, 2553, กรุงเทพฯ: วิญญูชน.

ความสัมพันธ์กับครอบครัวตั้งแต่เขาไปอยู่ในเรือนจำ สำหรับผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาร้อยละ 48 มีข้อมูลวิจัยพบว่า ยังพอรักษาการติดต่อสัมพันธ์กับครอบครัวได้อยู่⁵

เมื่อผู้ต้องขังถูกส่งตัวเพื่อบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ เรือนจำจะถ่ายรูปและทำประวัติผู้ต้องขัง รายละเอียดต่างๆ เช่น ศาสนาที่นับถือ เป็นต้น เอกสารต่างๆ จะถูกเก็บไว้ที่รัฐมนตรี เรือนจำจะทำหนังสือแจ้งเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือสิทธิพิเศษต่างๆ การอุทธรณ์ และเรื่องที่นักโทษต้องทราบและทำความเข้าใจ กรณีที่นักโทษอ่านหนังสือไม่ออกก็ให้อธิบายด้วยวาจาให้เข้าใจ การบังคับให้เป็นไปตามหลักวัตถุประสงค์การบังคับโทษจำคุกมีดังต่อไปนี้

3.1.1.1 การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนิสัยในเรือนจำ การปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง จะต้องดูผลตอบแทนของการกระทำและผลที่เกิดตามมาจากการกระทำความคิดทั้ง 2 ส่วน เขื่อและผู้เสียหาย จุดประสงค์ต้องการให้ผู้กระทำผิดกลับเข้าสู่สังคมด้วยมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริมผู้ต้องขังให้สามารถเรียนได้และสร้างแรงจูงใจให้มีการเรียนรู้มากขึ้น ดังตัวอย่าง Learning skills in prison ต่อไปนี้

โทนี่ เรียนอยู่โรงเรียนประจำ ในช่วงอายุประมาณ 15 ปี ได้มีการกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์คนขายหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น โดยมีบิดเป็นอาชญากร โทนี่จึงต้องคำพิพากษาจำคุก 6 ปี ถูกส่งไปยัง Casting Prison serving ในขณะนั้นเขาสามารถเขียนหรืออ่านหนังสือได้เล็กน้อย แต่สิ่งที่ได้กล่าวมานั้น มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาดีขึ้น อันเป็นผลจากการเรียนในเรือนจำที่มีการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องขังอย่างสม่ำเสมอ กระทั่งโทนี่สามารถเขียนหนังสือเรื่อง nephew จนได้รับรางวัล Koestler Awards และรางวัล The Puffin Book แห่งปี⁶ ดังนั้น เพื่อผู้ต้องขังสามารถเข้าสู่สังคมได้อีกครั้งหนึ่ง โดยปราศจากการกลับไปสู่การใช้ชีวิตเป็นอาชญากรอีก จำเป็นที่จะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนิสัยของผู้กระทำผิด

3.1.1.2 การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ในทางปฏิบัติพบว่ามีผู้ต้องขังจำนวนมากที่ยากในการที่จะแก้ไขฟื้นฟูเมื่อดูจากประวัติการกระทำความผิดอาญา จึงได้มีการออกกฎหมายแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดขึ้น The Rehabilitation of Offenders Act 1974 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการสามารถตรวจสอบและให้คำแนะนำการแก้ไขฟื้นฟูและปรับปรุงผู้กระทำความผิดที่เหมาะสม ระหว่างการคุ้มครองสาธารณะกับความแน่นอนและความเสถียรอันตราจากบุคคล ทำให้ผู้กระทำผิดเกิดการเปลี่ยนแปลงทำให้เขามีงานทำและไม่กระทำความผิดซ้ำอีก มีอำนาจในการตรวจสอบผลของการให้คำแนะนำปรึกษาหรือวิธีการแก้ไขได้

⁵ . From *Justice for All. Ibid* (p. 106), By Secretary of the Home Department, 2002.

⁶ Ibid. (p.107).

3.1.1.3 การลงโทษและแก้ไขฟื้นฟูทางสังคม (Punishment and rehabilitation in the community) วัตถุประสงค์ของระบบการพิพากษาลงโทษโดยสังคมเพื่อลดการกระทำความผิดอาญา โดยการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดและปกป้องสังคม ด้วยวิธีการใหม่ที่เป็น การปฏิรูปการลงโทษที่ทันสมัย โดยการลงโทษทางสังคมเป็นรากฐานในการแก้ไขพฤติกรรมผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะเกี่ยวกับยาเสพติด มีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้มากขึ้น การตรวจจับรัฐบาลได้จัดให้มีศูนย์การคุมประพฤติ มีภารกิจในการรอรับคำพิพากษาให้ลงโทษทางสังคมอันเป็นการขยายงานด้านคุมประพฤติ⁷

3.1.2 มาตรการในการขังเดี่ยวผู้ต้องขัง

การขังเดี่ยวเป็นมาตรการหนึ่งที่ใช้ควบคุมผู้ต้องขัง มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการเรือนจำ การที่ผู้ต้องขังถูกบังคับโทษจำคุกที่ได้มาเป็นโทษที่หนักอยู่แล้ว ในแง่ที่ว่าผู้กระทำความผิดต้องถูกแยกออกจากสังคมภายนอก โดยเป็นการจำกัดอิสรภาพของผู้ต้องขังนั้น ระบบราชทัณฑ์ของอังกฤษแยกการควบคุมผู้ต้องขังในลักษณะการขังเดี่ยวเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

- 1) การใช้มาตรการพิเศษแยกการควบคุม
- 2) การลงโทษทางวินัยแยกกักขัง

3.1.3 การใช้มาตรการพิเศษของเรือนจำในอังกฤษจะพิจารณาถึงความเหมาะสม รวมถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องขังรายนั้นว่ามีลักษณะที่ยากต่อการควบคุมหรืออาจก่ออันตรายแก่เรือนจำ นอกจากนี้มาตรการพิเศษยังสามารถใช้วิธีการอื่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเรือนจำซึ่งถือกันว่าไม่ใช่มาตรการเพื่อเป็นการลงโทษทางวินัยอันเป็นการป้องกัน หรือตัดโอกาสในการกระทำความผิดอันอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ ซึ่งมาตรการดังกล่าวได้แก่⁸

- 1) การตรวจยึดทรัพย์สิน
- 2) การเปลี่ยนสถานที่ทำงาน
- 3) การแยกการควบคุม
- 4) การใช้เครื่องพันธนาการ
- 5) การควบคุมไว้ในห้องควบคุมพิเศษ

⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (น. 204). เล่มเดิม.

⁸ HM Prison Service & the Prison Reform Trust, 2003, p. 84 (อ้างถึงใน กรมราชทัณฑ์, 2552, สารานุกรมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ. น. 37)

3.1.4 การลงโทษขังเดี่ยวที่เป็นการลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังของประเทศอังกฤษต้องพิจารณาตามระเบียบวินัยของเรือนจำ ซึ่งตามข้อบังคับเรือนจำได้กำหนดความคิดเกี่ยวกับการฝ่าฝืนระเบียบวินัยเรือนจำได้ทั้งหมดจำนวน 25 สถานความคิด⁹ ซึ่งได้กำหนดตามความร้ายแรงแตกต่างกันออกไป ตั้งแต่ความคิดที่ไม่ร้ายแรงจนกระทั่งเป็นความคิดร้ายแรงเช่น การหลบหนีจากการคุมขัง ความคิดที่สามารถนำไปสู่การบังคับใช้มาตรการทางวินัยผู้ต้องขังในเรือนจำประเทศอังกฤษนั้นได้แบ่งออกเป็นความคิดวินัยเรือนจำ 2 ประเภท คือ “ความคิดจากการละเลยไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย” และ “ความคิดที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามระเบียบและข้อบังคับของเรือนจำ”¹⁰ การแจ้งข้อกล่าวหาต้องกระทำภายใน 48 ชั่วโมง¹¹ แต่การกระทำความผิดอาญา เช่น การแหกหัก การหลบหนี การครอบครองอาวุธ หรือยาเสพติดประเภทหนึ่ง การก่อให้เกิดความเสียหายเกิน 2,000 ปอนด์ หรือการก่อให้เกิดความวุ่นวายในเรือนจำ การโจรกรรม ซึ่งต้องร้องต่อเจ้าพนักงานตำรวจ¹² และคดีจะไปสู่ศาลภายนอกและจะไม่มีคำดำเนินการทางวินัย

ในส่วนของเรือนจำเอกชนความรับผิดชอบในเรื่องวินัยผู้ต้องขังเดิมกำหนดให้อยู่ในความรับผิดชอบกับผู้ควบคุมที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย¹³ แต่ในปัจจุบันเป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานควบคุมเรือนจำที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ความคิดทั้งหมดที่เป็นเงื่อนไขให้ใช้มาตรการทางวินัยต่อผู้ต้องขังได้นั้นจากการตรวจสอบประมวลความคิดทางวินัยของเรือนจำ คณะกรรมการ Prior ได้ให้คำแนะนำว่าการประมวลให้มีการกำหนดฐานความคิดวินัยเรือนจำที่ดีควรมีลักษณะดังนี้¹⁴

1) เป็นคำศัพท์ที่ชัดเจนง่ายต่อการดำเนินการเนื่องจากว่าเจ้าหน้าที่เรือนจำไม่ใช่ทนายความซึ่งต้องเป็นผู้ดำเนินการใช้มาตรการทางวินัย การกำหนดศัพท์ที่เข้าใจง่ายจึงปฏิบัติได้ถูกต้องมากขึ้น

2) อธิบายถึงฐานความคิดที่ชัดเจนต่อผู้ต้องขัง ซึ่งระบุระดับของความคิดที่ฝ่าฝืน

3) แยกและกำหนดความคิดวินัยในเรื่องสำคัญ และการฝ่าฝืนวินัยในเรื่องทั่วไปออกจากกัน

⁹ Prison rule 51.

¹⁰ *HM Prison Service & the Prison Reform Trust, 2003*, p. 72 (อ้างถึงในกรมราชทัณฑ์, 2552, สารานุกรมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ. น. 35).

¹¹ Prison rules 48 (1).

¹² Stephen Livingstone & Tim Owen. (1993). *Prison law*. p. 263.

¹³ Ibid. (p. 264).

¹⁴ Ibid. (p. 265).

4) กำหนดขอบเขตระหว่าง “ระเบียบวินัยที่ดี” และ “ระเบียบที่ดี” ซึ่งการถือเป็นเรื่องผิดวินัยเสียทั้งหมดเป็นเรื่องที่ขัดแย้ง

เรือนจำอังกฤษได้มีกำหนดความผิดวินัยเรือนจำ จำนวน 25 ฐานความผิดดังนี้¹⁵

1) การกระทำใดๆ อันเป็นการทำร้ายร่างกายผู้อื่น¹⁶

(1) การทำร้ายร่างกายที่มีลักษณะทารุณโหดร้าย

2) กักขังหน่วงเหนี่ยวผู้อื่น

3) ขัดขวางไม่ให้เจ้าหน้าที่เรือนจำหรือบุคคลอื่นใดที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยชอบ¹⁷

หรือได้รับอนุญาตให้เข้าไปในเรือนจำนอกเหนือจากผู้ต้องขังทำงานภายในเรือนจำมิให้เข้าไปในเรือนจำเพื่อปฏิบัติงานได้

4) ทะเลาะวิวาทกับผู้อื่น

5) เจตนาหรือกระทำโดยประมาทอันเป็นเหตุให้การกระทำความผิดกลายเป็นอันตรายต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยของผู้อื่น

6) ขัดขวางเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นนอกเหนือจากผู้ต้องขังที่ทำงานภายในเรือนจำ

7) หลบหนีจากการถูกควบคุมตัวภายในเรือนจำหรือการควบคุมตัวใดๆ อันชอบด้วยกฎหมาย

8) ละเลยต่อการปฏิบัติตามเงื่อนไขขณะถูกปล่อยตัวชั่วคราว

9) ใช้ยาเสพติดชนิดควบคุม ละเลยหรือไม่ระงับยับยั้งซึ่งใจที่จะใช้ยาดังกล่าว เว้นแต่การใช้ยาโดยชอบด้วยกฎหมาย เช่นการใช้ยาโดยมีใบสั่งยาของแพทย์โดยถูกต้อง

10) เสพแอลกอฮอล์ หรือยาเสพติดด้วยความจงใจ

11) ดื่มแอลกอฮอล์หรือเครื่องดื่มใดๆ นอกเหนือจากที่ได้รับอนุญาตตามคำสั่งของแพทย์

12) มีไว้ในความครอบครองซึ่งสิ่งของต่างๆ ดังนี้

(1) สิ่งของต้องห้าม

(2) สิ่งของที่ได้รับอนุญาตจากทางเรือนจำแต่มีในความครอบครองเกินอัตราที่กำหนด

¹⁵ HM Prison Service & the Prison Reform Trust, 2003, p. 72-76 (อ้างถึงใน กรมราชทัณฑ์, 2552, สารานุกรมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ. น.35).

¹⁶ Prison rule 47 (1).

¹⁷ Prison rule 47 (6).

- 13) ขายหรือส่งสิ่งของต้องห้ามให้กับบุคคลใดๆ
- 14) ขายหรือส่งสิ่งของของบุคคลอื่น หรือสิ่งของไปยังบุคคลใดๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานเรือนจำ
- 15) นำสิ่งของของบุคคลอื่นหรือสิ่งของในเรือนจำไปโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร
- 16) เจตนาหรือโดยปราศจากความระมัดระวังทำให้เกิดเพลิงไหม้ภายในบริเวณเรือนจำ รวมถึงทรัพย์สินของตนและผู้อื่น
- 17) ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่เรือนจำ¹⁸
- (1) ทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นหรือทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อทรัพย์สินของเรือนจำ
- 18) ไม่ปรากฏตัวในสถานที่ที่ต้องปรากฏตัวหรือแสดงตัวในสถานที่ที่ไม่ได้รับอนุญาต
- 19) แสดงความไม่เคารพต่อเจ้าหน้าที่เรือนจำหรือบุคคลอื่นที่เข้าไปปฏิบัติงานหรือเข้าไปเยี่ยมชมกิจการของเรือนจำ
- 20) แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันเป็นการขู่เข็ญคุกคาม คุกคามเหยียดหยามผู้อื่น
- (1) แสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันก่อให้เกิดการคุกคามคุกคามเหยียดหยามทางเชื้อชาติ
- 21) จงใจละเลยการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมหรือปฏิเสธการทำงานตามหน้าที่
- 22) ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งใดๆ อันชอบกฎหมาย
- 23) ไม่เชื่อฟังหรือละเลยการปฏิบัติงานตามระเบียบหรือกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับกับผู้ต้องขัง
- 24) รับยาเสพติดชนิดควบคุมหรือสิ่งของในระหว่างการเยี่ยม โดยมีได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่
- (1) แสดงข้อความ รูปภาพ หรือสัญลักษณ์อันเป็นการคุกคามเหยียดหยามหรือกีดกันทางเชื้อชาติให้ปรากฏในบริเวณเรือนจำ หรือทรัพย์สินอื่นๆ
- 25) พยายามข่มขู่หรือสนับสนุนให้เกิดการกระทำความผิดดังกล่าวในข้างต้น
- มาตรการลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังในการลงโทษขังเดี่ยวตามกฎหมายเรือนจำ ศาลบังคับโทษของอังกฤษเห็นว่าการดำเนินการทางวินัยเกี่ยวกับความผิดฐานหลบหนีไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินคดีอาญา แต่ในคู่มือวินัยเรือนจำได้ระบุว่าหากพยานหลักฐานที่มีไม่เพียงพอที่จะดำเนินคดีอาญา ผู้บัญชาการเรือนจำควรยกเลิกข้อกล่าวหาทางวินัยเรือนจำเสียด้วยกรณีการดำเนินการทางวินัยมีพยานหลักฐานเดียวกันกับการดำเนินคดีอาญา เมื่อศาลตัดสินให้ผู้กระทำความผิด

¹⁸ Prison rule 47 (3).

ได้รับโทษทางวินัยผู้คุมซึ่งสามารถกำหนดบทลงโทษมากกว่าหนึ่งบทลงโทษ โดยบทลงโทษตามกฎหมายข้อที่ 50 ของกฎเรือนจำได้แก่¹⁹

1. การตักเตือน
2. การริบสิทธิประโยชน์เป็นเวลาสูงสุด 42 วัน
3. การยกเว้นจากการทำงานร่วมกับนักโทษคนอื่นๆ เป็นเวลาสูงสุด 21 วัน
4. การหยุดรับรายได้เป็นเวลาสูงสุด 84 วัน
5. การกักขังเป็นเวลาสูงสุด 14 วัน
6. ขยายระยะเวลาจำคุกเป็นเวลาสูงสุด 42 วัน
7. การริบทรัพย์สินที่นักโทษพึงได้รับตามกฎหมายข้อ 41 ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
8. ในกรณีที่นักโทษหลบหนีหรือพยายามหลบหนี นักโทษจะไม่ได้ใส่ชุดนักโทษของตนเอง

ตนเอง

หากนักโทษได้รับบทลงโทษมากกว่า 1 จากความผิดเรื่องเดียวกัน บทลงโทษจะมีผลและถูกดำเนินการตามลำดับ แต่ในกรณีขยายระยะเวลาจำคุก ระยะเวลารวมในการขังต้องไม่เกิน 42 วัน

บทลงโทษที่ถูกใช้มากที่สุด โดยเฉพาะในเรือนจำผู้ชาย คือ การไม่ลดโทษความผิดหรือขยายเวลาจำคุก ไพรเออร์ คอมมิตี (Prior Committee) และประธานศาลยุติธรรม Wolff ผิดหวังกับความจริงนี้ และได้กล่าวว่าความจริงนี้อาจเป็นสาเหตุจากจำนวนของทางเลือก โดยเฉพาะบทลงโทษที่ให้สิทธิประโยชน์ เนื่องจากในหลายๆ เรือนจำ นักโทษไม่ได้มีสิทธิประโยชน์มากนัก ทั้งสองได้แนะนำว่า เมื่อนักโทษได้เข้าถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ มากขึ้น การริบสิทธิประโยชน์อาจกลายเป็นบทลงโทษที่นำมาใช้บ่อยและได้ผลมากขึ้น โดยเฉพาะกับนักโทษที่ต้องจำคุกระยะยาว กลุ่มปฏิรูปเรือนจำหลายกลุ่มถกเถียงถึงไม่ลดโทษว่าควรได้รับการกำหนดโดยศาลหรือศาลเทียบเท่าศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องจากการตัดสินใจถือเป็นการลดอิสรภาพของนักโทษ อย่างไรก็ตามผู้คุมซึ่งโต้แย้งกลับว่าการพิจารณาให้ไม่ลดโทษความผิดถือเป็นเรื่องสำคัญในการจัดการสถานการณ์ที่ความผิดของนักโทษก่ออันตรายและความสูญเสียขึ้น ในปี ค.ศ. 1992 การขยายระยะเวลาจำคุกสูงสุดลดลงจาก 90 วัน เหลือ 28 วัน

หลังจากที่มีความกังวลว่าจำนวนวันน้อยเกินไป จึงได้มีการเพิ่มจำนวนวันเป็น 42 วัน ในปี ค.ศ. 1994 และได้มีการเพิ่มจำนวนวันของการขังเดี่ยวที่เป็นโทษทางวินัยจาก 3 วันเป็น 14 วัน คู่มือวินัย ระบุว่า ไม่มีข้อตกลงกลางสำหรับการลงโทษ แต่ผู้คุมควรพิจารณาปัจจัยต่างๆ ได้แก่

¹⁹ Prison Rules 50.

ความรุนแรงของความผิด พฤติกรรมของนักโทษระหว่างการตัดสิน ผลของความรุนแรงต่อระบบการปกครอง และความจำเป็นที่จะป้องกันไม่ให้นักโทษกระทำความผิดซ้ำ นอกจากนี้ผู้คุมยังต้องพยายามคงไว้ซึ่งความเสมอต้นเสมอปลายภายในเรือนจำ

เมื่อผู้ต้องขังได้รับโทษให้ขยายวันอยู่ในเรือนจำมากกว่า 1 ครั้ง การดำเนินการลงโทษจะเกิดขึ้นเป็นลำดับ ยกเว้นในกรณีที่คุณลาการกำหนดให้รับโทษพร้อมกัน อย่างไรก็ตาม การขยายระยะเวลาจำคุกทั้งหมดแล้วจะต้องไม่เกิน 42 วัน การขยายระยะเวลาจำคุกจะมีผลต่อผู้กระทำผิดไม่ต้องโทษก็ต่อเมื่อผู้กระทำผิดนั้นถูกส่งให้รับโทษในเวลาต่อมาเท่านั้น ในกรณีของผู้ต้องโทษจำคุกตลอดชีวิต หากตุลาการกำหนดให้ออกจากคุกก่อนกำหนด อาจพิจารณาขยายระยะเวลาจำคุกในกรณีนี้ได้ โดยจะเลื่อนระยะเวลาที่จะปล่อยตัวนักโทษ การขยายเวลาจำคุกจะถูกบันทึกในประวัติของนักโทษ โดยคณะกรรมการจะนำมาใช้พิจารณาว่าจะตัดสินให้ผู้ต้องโทษตลอดชีวิตได้ออกจากคุกก่อนหรือไม่

โทษที่หนักที่สุดรองลงมาจาก การขยายระยะเวลาจำคุก คือการขังเดี่ยว ระเบียบข้อบังคับศาลระบุว่า การลงโทษนี้ควรนำมาใช้กับความผิดที่รุนแรงจริงๆ หรือความผิดที่แสดงถึงการต่อต้านสังคม การลงโทษนี้จะไม่ถูกบังคับใช้หากคณะแพทย์ไม่รับรองว่าร่างกายนักโทษแข็งแรงพอที่จะรับโทษดังกล่าว นอกจากนี้ ผู้คุมจะต้องคอยสังเกตการณ์อย่างน้อยทุก 1 ชั่วโมง และมีคณะแพทย์เข้าเยี่ยมทุกวัน หรือในช่วงเวลาที่จำเป็น ระยะเวลาสูงสุดของการขังเดี่ยวคือ 14 วัน และจะไม่เกินไปกว่านี้ หากผู้ต้องขังได้รับโทษมากกว่า 1 โทษ นักโทษที่ถูกขังเดี่ยวจะอาศัยในคุกที่มีแต่โต๊ะ ม้านั่งเดี่ยว กระจาโนน และจะมีเตียงเฉพาะในตอนกลางคืนเท่านั้น นักโทษมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ (ตามระเบียบข้อบังคับศาล 4) ยกเว้นในกรณีที่ได้รับโทษเพิ่มเติมให้ยึดสิ่งอำนวยความสะดวก

อย่างไรก็ตาม ผู้ต้องขังจะไม่ถูกยึดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษา เช่น สมุด หนังสือ สิทธิการเข้าร่วมวิชาเรียนต่างๆ รวมไปถึงวิทยุ นอกจากนี้ยังได้รับสิทธิข้อแถมปี การยกเว้นจากการทำงานร่วมกับนักโทษคนอื่นๆ อาจเป็นทางเลือกของการขังเดี่ยว หรือนำมาใช้เป็นโทษร่วมกัน ทั้งนี้ทั้งนั้นผู้คุมยังเป็นคนกำหนดว่าถ้านักโทษได้รับโทษ มากกว่า 1 โทษ จะให้บังคับใช้โทษตามลำดับหรือใช้โทษในเวลาเดียวกัน และจะต้องสื่อสารไปยังนักโทษอย่างชัดเจน การลงโทษทางวินัยทั้งหลายถูกระงับไปหลายครั้ง ภายใต้กฎข้อที่ 55 เป็นเวลามากถึง 6 เดือน โทษนี้อาจไม่นำกลับมาใช้อีก เว้นแต่นักโทษได้กลับมาทำความผิดอีก²⁰

²⁰ Ibid. (p. 282-285).

รายงานของคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิแห่งยุโรป²¹ ได้แสดงให้เห็นว่าการขังเดี่ยวไม่ใช่การลงโทษที่น่าพึงประสงค์นัก โดยเฉพาะในกรณีที่นักโทษอยู่ในระหว่างการส่งกลับไปคุมขังระหว่างรอการพิจารณาคดี การบังคับใช้การขังเดี่ยวจะต้องมีเหตุผลพิเศษจริงๆ การแยกนักโทษออกจากนักโทษคนอื่นๆ เนื่องด้วยเหตุผลของความปลอดภัยและป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นไม่ใช่การกระทำที่ไร้มนุษยธรรมหรือถือเป็นการลงโทษ ในการประเมินว่าการขังเดี่ยวสอดคล้องกับมาตรา 3 หรือไม่นั้น ให้พิจารณาจากความเข้มงวดของวิธีการ ระยะเวลา จุดประสงค์และผลกระทบต่อนักโทษ นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงความเป็นไปได้ที่นักโทษจะได้มีพบปะผู้คนด้วย

ในคดี *Krocher and Möller v Switzerland* (Kröcher and Möller v Switzerland) คณะกรรมการกล่าวว่า “ประเด็นที่เกิดขึ้นคือความสมดุลระหว่างความปลอดภัยและสิทธิพื้นฐานของมนุษย์จะถูกกระทบด้วยเงื่อนไขต่างๆ ซึ่งได้แก่ การขังเดี่ยว การอยู่กลางแจ้ง การติดกล้องวงจรปิด การงดการเข้าถึงหนังสือพิมพ์และวิทยุ และงดออกกำลังกายหรือไม่” ในขณะที่คณะกรรมการแสดงถึงความกังวลของวิธีการดังกล่าว พวกเขาได้สรุปว่าวิธีการเบื้องต้นไม่ถือเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรมและวิธีการดังกล่าวจำเป็นต้องการรักษาความสงบภายในและภายนอกสถานเรือนจำ นักโทษถือว่าเป็นบุคคลอันตรายที่จะหลบหนีทุกครั้งที่มีโอกาส ในกรณีอื่นๆ คณะกรรมการเห็นด้วยกับการใช้มาตรการเข้มงวดภายในเรือนจำ หากนักโทษถือเป็นบุคคลที่อันตรายมาก และยังมีช่วยนักโทษคนอื่นๆ ให้กระทำผิดวินัยของเรือนจำ²²

คณะกรรมการได้กำหนดให้การตัดขาดจากสังคมอย่างสิ้นเชิงโดยไม่คำนึงถึงเรื่องความปลอดภัยว่าเป็นการกระทำที่ไร้มนุษยธรรม ตามกฎข้อ 43 นักโทษพึงได้รับสิทธิพบเจ้าหน้าที่เรือนจำ คณะแพทย์ นักกฎหมาย และญาติ รวมไปถึงการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ เพื่อเป็นการป้องกันนักโทษตัดขาดจากสังคมโดยสิ้นเชิง บทเรียนของศาลสิทธิมนุษยชนยุโรป (ECHR) และระบบกฎหมายพื้นเมืองคือการหาสมดุลระหว่างเงื่อนไขความปลอดภัยและสิทธิส่วนบุคคลพื้นฐานที่จะต้องกำหนดอย่างแน่ชัด²³

3.2.3 ผู้มีอำนาจในการสั่งใช้มาตรการขังเดี่ยว และการตรวจสอบ

กระบวนการขั้นตอนก่อนการพิจารณาที่เป็นการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องขังที่ถูกตั้งข้อกล่าวหาว่าฝ่าฝืนระเบียบวินัยของเรือนจำอีกประการแรกคือ ก่อนการเริ่มพิจารณาผู้ต้องขังสามารถแสวงหาความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาทางวินัยของผู้ต้องขังได้จากคู่มือวินัยภายในเรือนจำ (The Prison Discipline Manual) ซึ่งเป็นหน้าที่ของเรือนจำที่ต้องจัดทำหรือจัดหาไว้บริการ

²¹ ECCP: Report on Standard minimum Rules Act 3.

²² Ibid. (p. 315-316).

²³ Ibid. (p. 317).

ผู้ต้องขังในห้องสมุดของเรือนจำ ก่อนการเริ่มการสอบสวนการกระทำที่ฝ่าฝืนวินัยของเรือนจำ ผู้ต้องขังที่ถูกกล่าวหาต้องได้รับการตรวจสอบสุขภาพจากบุคลากรทางการแพทย์เพื่อตรวจสอบว่า ผู้ต้องขังที่ถูกกล่าวหาจะมีสภาพร่างกายพร้อมที่จะได้รับการสอบสวนหรือไม่ หรือมีสภาพร่างกายที่พร้อมสำหรับการถูกบังคับใช้มาตรการบางอย่างที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ต้องขังผู้นั้น เช่นกรณีเมื่อผลของการพิจารณาทำให้ผลท้ายที่สุดผู้ต้องขังต้องถูกบังคับใช้มาตรการ “ขังเดี่ยว” เมื่อผู้ต้องขังได้ทราบคำสั่งใช้มาตรการทางวินัยในการขังเดี่ยวต่อตนเองแล้วไม่เห็นด้วยหรือไม่พอใจ การสอบสวนหรือขั้นตอนในการพิจารณาบังคับใช้มาตรการทางวินัย ผู้ต้องขังดังกล่าวอาจร้องเรียนไปยังกรมราชทัณฑ์ และผู้ตรวจการเรือนจำและคุมประพฤติตามลำดับ²⁴

ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีหน้าที่ในการพิจารณาใช้มาตรการทางวินัยต่อผู้ต้องขังในเรือนจำและเป็นผู้ตัดสินว่าผู้ต้องขังที่ถูกกล่าวหาผู้นั้นได้กระทำการฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดระเบียบวินัยของเรือนจำหรือไม่ โดยเจ้าหน้าที่เรือนจำที่เป็นผู้พบเห็นการกระทำความผิดของผู้ต้องขังจะทำบันทึกพฤติกรรมการฝ่าฝืนระเบียบวินัยในหนังสือรายงาน และแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ต้องขังทราบถึงรายละเอียดในข้อกล่าวหาเหล่านั้นๆ ผู้ต้องขังที่ถูกกล่าวหาสามารถระบุพยานของตนเองลงในแบบฟอร์ม 1127 ได้ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังต่อสู้ข้อกล่าวหาและอ้างถึงพยานหลักฐานเพื่อหักล้างข้อกล่าวหาของเจ้าหน้าที่เรือนจำได้อย่างเต็มที่ ส่วนการมีตัวแทนทางกฎหมายของผู้ต้องขังซึ่งถูกตั้งข้อกล่าวหาทางวินัยนั้นเดิมในการพิจารณาคดีทางวินัยผู้ต้องขังซึ่งมีความเสี่ยงต่อการถูกใช้มาตรการทางวินัยที่เป็นการสูญเสียเสรีภาพเกินกว่าเจ็ดวันเท่านั้นแต่ต่อมาได้พัฒนาการให้ผู้ต้องขังสามารถมีเพื่อนหรือที่ปรึกษาทางกฎหมายเข้าร่วมในกระบวนการสอบสวนได้ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าว มักเรียกกันว่า McKenzie friend²⁵ นอกจากนี้ อำนาจในการพิจารณาลงโทษได้นั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเรือนจำด้วยอีกทางหนึ่ง

การควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำกระทำโดยการร้องทุกข์ของผู้ต้องขังในเรือนจำซึ่งผู้ต้องขังสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือต่อคณะกรรมการตรวจเรือนจำได้โดยตรงหรือยื่นผ่านเจ้าพนักงานเรือนจำก็ได้โดยเจ้าพนักงานเรือนจำมีหน้าที่บันทึกการรับเรื่องร้องทุกข์ของผู้ต้องขังและส่งเรื่องต่อไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยโดยทันที นอกจากนี้ยังมีหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบและกำกับดูแลการดำเนินงานของเรือนจำซึ่งไม่เพียงการกำกับดูแลเฉพาะด้านการบังคับใช้มาตรการทางวินัยแต่รวมถึงการกำกับดูแลในเรื่องอื่นๆ ด้วยคือ

²⁴ HM Prison Service & the Prison Reform Trust, 2003, p. 79 (อ้างถึงใน กรมราชทัณฑ์, 2552, สารานุกรมสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงนานาชาติ. น. 37).

²⁵ Stephen Livingstone & Tim Owen. (p. 278). Op.cit.

1) ผู้ตรวจราชการเรือนจำ (Her Majesty's Inspectorate of Prisons)

มีหน้าที่ในการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง สภาพเรือนจำและกรณีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่เสนอสภาพปัญหาดังกล่าวไปสู่รัฐบาลได้โดยตรง หัวหน้าผู้ตรวจราชการเรือนจำได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงมหาดไทยโดยตรงและมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี

2) ผู้ตรวจการแผ่นดินด้านงานราชทัณฑ์และคุมประพฤติ (The Prison and Probation Ombudsman)

มีหน้าที่ในการตรวจสอบข้อร้องเรียนของผู้ต้องขังและผู้ถูกคุมประพฤตินั้นๆ ทั้งมีอำนาจในการตรวจสอบคำตัดสินของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์และบุคคลใดๆ ที่ทำงานให้กับกรมราชทัณฑ์และมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังในประเด็นข้อร้องเรียน ในการสืบสวนข้อเท็จจริง ผู้ตรวจการแผ่นดินสามารถเข้าถึงข้อมูลต่างๆ ของเรือนจำรวมทั้งข้อมูลที่หน่วยงานอื่น เช่นเจ้าพนักงานตำรวจ ได้จัดเตรียมไว้ให้สำหรับกรมราชทัณฑ์ได้ ยกเว้นการเข้าถึงข้อมูลประวัติการรักษาโรคซึ่งข้อมูลดังกล่าวต้องได้รับความยินยอมของผู้ต้องขังเสียก่อน

3) คณะกรรมการตรวจสอบอิสระ (Independent Monitoring Board)

ทุกเรือนจำในอังกฤษจะมีคณะกรรมการตรวจสอบอิสระประจำเรือนจำประกอบด้วยประชาชนในชุมชนที่เรือนจำตั้งอยู่โดยได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีให้ทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินงานของเรือนจำด้านการปฏิบัติกับผู้ต้องขังให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน รวมทั้งให้มีการจัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยสำหรับผู้ต้องขังอย่างเพียงพอ คณะกรรมการจะนำปัญหาที่พบและการยื่นความต้องการของผู้ต้องขังมาปรึกษาหารือกับผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้จัดการเรือนจำของพื้นที่นั้นๆ เพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป และแจ้งให้ผู้ต้องขังหรือผู้ร้องเรียนทราบในกรณีที่ผู้ต้องขังไม่พอใจ คณะกรรมการจะดำเนินการเข้าไปไกล่เกลี่ยโดยผู้ต้องขังมีสิทธิที่จะร้องขอเพื่อหารือกับคณะกรรมการหรือเจ้าหน้าที่ด้านการแพทย์ประจำเรือนจำเป็นการส่วนตัวได้ และหากยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ต้องขัง คณะกรรมการจะให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการร้องเรียนต่อไป

นอกจากหน่วยงานของรัฐแล้วยังมีองค์กรภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและการเรือนจำ เช่น

1) สมาคมเพื่อการดูแลและการกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิดแห่งชาติ (The National Association for the Care and Resettle of Offenders) เป็นองค์กรอิสระที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันการก่ออาชญากรรม มีวิสัยทัศน์ในการสร้างสังคมที่ปลอดภัยและเคารพต่อสิทธิมนุษยชนด้วยการมุ่งเน้นที่การกลับคืนสู่สังคมของผู้กระทำผิด และการจัดการกีดกันทางสังคม โดยมีคณะทำงานเพื่อการพัฒนาและมีบทบาทสำคัญในการทำงานร่วมกับผู้บัญชาการ

เรือนจำและเจ้าหน้าที่เรือนจำเพื่อการพัฒนาและยกระดับนโยบายเรือนจำด้านการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับสภาพสังคม

2) กองทุนเพื่อการปฏิรูปเรือนจำ (The Prison Reform Trust) หน่วยงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันให้เกิดระบบการลงโทษที่มีประสิทธิภาพบังเกิดความยุติธรรมและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

3.2 สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี

สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีใช้กฎหมายในระบบ Civil Law ในการปกครองประเทศอำนาจตามกฎหมายที่ทำให้สามารถที่จะลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้นั้น เริ่มมาจากประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 126 ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นหลักที่สำคัญ คือ “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” (nullum crimen, nulla poena sine lege) หลักนี้ในทางวิชาการเรียกว่า “หลักไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” อันเป็น “หลักประกันในกฎหมายอาญา” และเป็น “หลักรัฐธรรมนูญ” ประกอบกับโทษจำคุกเป็นโทษชนิดหนึ่งตามประมวลกฎหมายอาญา ดังนั้น อำนาจการที่ศาลพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดได้อันเป็นผลให้บุคคลคนหนึ่งจะต้องถูกบังคับโทษจำคุกในเรือนจำ จะต้องมาจากหลักการพื้นฐานของหลักรัฐธรรมนูญ และหลักประกันในกฎหมายอาญา เมื่อมีบทบัญญัติของกฎหมายอาญากำหนดฐานความผิดและโทษไว้อย่างชัดเจน ศาลก็มีอำนาจพิพากษาได้²⁷ การบังคับโทษในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เป็นการบังคับโทษในส่วนที่เกี่ยวกับเสรีภาพ รวมตลอดถึงมาตรการและวิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยมีเป้าหมายให้ผู้ถูกจำโทษจะถูกกำหนดโดยมาตรการในการบำบัดผู้ต้องขังเป็นการเฉพาะตัว และเงื่อนไขในการจำคุกจะต้องสอดคล้องและเปิดโอกาสให้ผู้ที่ถูกจำคุกได้เตรียมตนเองในการที่จะกลับมาใช้ชีวิตอย่างมีเสรีภาพได้อีกครั้งหนึ่ง โดยกฎหมายบังคับโทษจะใช้บังคับโทษเฉพาะผู้ใหญ่ ในส่วนของเด็กและเยาวชนก็จะมีกฎหมายโดยเฉพาะต่างหาก

การดำเนินการขังเดี่ยวผู้ต้องขังในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษและบังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จำกัดเสรีภาพ ค.ศ. 1976 ซึ่งมาตรการในการขังเดี่ยวได้กำหนดเป็นมาตรการพิเศษอยู่ในมาตรา 89 วัตถุประสงค์ก็เพื่อความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ และตามกฎหมายดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับมาตรการทางวินัยของ

²⁶ Section 1 No punishment Without a Law. “An act may only be punished if its punishability was determined by law before the act was committed.”

²⁷ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (น. 46). เล่มเดิม.

ผู้ต้องขังหรือนักโทษไว้ในลักษณะที่ 13 ตั้งแต่มาตรา 102-107 การใช้มาตรการทางวินัยในการลงโทษขังเดี่ยวผู้ต้องขังมีวัตถุประสงค์เพื่อยับยั้งการก่อเหตุร้าย เพื่อความสงบ และความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในเรือนจำ ซึ่งการก่อกวนวุ่นวายและฝ่าฝืนมาตรการเพื่อความปลอดภัยของเรือนจำในบางเรื่องนั้น ในอดีตจะมีการใช้มาตรการกับผู้กระทำความผิดด้วยมาตรการที่คล้ายกับการลงโทษ ซึ่งมาตรการที่ใช้เหล่านั้นกระทบกับสิทธิของผู้ต้องขังอย่างรุนแรงและการใช้มาตรการดังกล่าวส่งผลต่อการใช้บทลงโทษในอนาคตได้ ดังนั้นการใช้มาตรการพิเศษในการขังเดี่ยวและมาตรการทางวินัยในการขังเดี่ยวที่มีผลเป็นการป้องกันทั่วไปได้เพราะมาตรการนี้จะทำให้ผู้ต้องขังเข้าใจกฎเกณฑ์ที่มีอยู่ในเรือนจำเพื่อทำให้การดำเนินชีวิตของผู้ต้องขังหรือนักโทษเป็นไปอย่างปกติสุขมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การลงโทษทางวินัยโดยการขังเดี่ยวก็อาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขังมากเกินไปด้วย

3.2.1 การบังคับโทษจำคุก

ในวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษจำคุกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผู้ต้องขังต้องสามารถที่จะดำเนินชีวิตอนาคตโดยปราศจากความผิดอาญาอย่างมีความรับผิดชอบในสังคม อันเป็นจุดมุ่งหมายของการบังคับโทษ การบังคับโทษจำคุกต้องตอบสนองการคุ้มครองสาธารณะต่อการกระทำผิดในต่อไปด้วย²⁸ ตามนโยบายการบริหารจัดการคดีอาญาของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีโดยทั่วไปนั้น จะมุ่งเน้นที่การใช้โทษปรับและโทษจำคุกอาจใช้หรือไม่ใช้วิธีการรอกการลงโทษหรือการคุมประพฤติ กฎหมายอนุญาตในการกำหนดโทษเพิ่มได้ในการห้ามกระทำการบางอย่าง ซึ่งในปัจจุบันได้มีมาตรการเล็งโทษจำคุกโดยศาลจะระบุไว้ในคำพิพากษาของผู้ต้องโทษแต่ละคนและมีผลให้งดการบังคับโทษจำคุกไว้ เป็นผลทำให้บุคคลนั้นมีอิสรภาพในชีวิตที่ไม่ต้องรับโทษจำคุก ยังสามารถทำงานได้และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมต่อไปได้ แต่ถ้าในภายหลังต่อมาผู้ต้องโทษจำคุกนั้นกระทำความผิดอาญาซ้ำอีก หรือกระทำความผิดเงื่อนไขที่ศาลกำหนดในระหว่างคุมประพฤติ ศาลสามารถที่จะเพิกถอนการพักการลงโทษจำคุกนั้นได้ แล้วเอาบุคคลนั้นนำตัวไปบังคับโทษจำคุกต่อไป²⁹

ในการรับตัวผู้ต้องขังจะต้องกระทำโดยมีผู้ต้องขังอื่นร่วมด้วยไม่ได้และผู้ต้องขังต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ของเขา รวมถึงการตรวจร่างกาย โดยผู้ต้องขังจะได้รับการตรวจร่างกายทันทีและนำตัวไปพบผู้บัญชาการเรือนจำหรือหัวหน้าแผนกรับตัว³⁰ การจำคุกที่มี

²⁸ StVollzG. § 2.

²⁹ จาก “การบังคับโทษจำคุกในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี,” โดย ธาณี วรภัทร์, 2549, *บทบัญญัติ*, 62, ตอน 1-2, น. 150.

³⁰ StVollzG. § 5.

กำหนดโทษสูงในความผิดร้ายแรงระยะเวลานาน การจะพักการลงโทษจำคุกได้จะต้องมีการพิจารณามาก ถ้าศาลพิพากษาลงโทษจำคุก 6 เดือน ปกติศาลสั่งพักการลงโทษได้ทันที (สั่งรอกการลงโทษ) เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นที่ต้องเอาตัวผู้กระทำความผิดไว้เพื่อป้องกันเหตุอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้ ถ้าโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 1 ปี ศาลจะใช้วิธีการเดียวกัน เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือเพื่อความปลอดภัย ศาลอาจสั่งควบคุมบุคคลนั้นไว้ก็ได้ การจำคุก 1-2 ปี การพักการลงโทษก็อาจทำได้ โดยต้องพิจารณาจากสภาพข้อหาและฐานความผิด ตลอดทั้งพฤติการณ์ ความหนักเบา รวมทั้งเหตุผลอื่นๆ ด้วย³¹

ในการลงโทษจำคุกนั้น ถ้ากำหนดโทษตามคำพิพากษาไม่สามารถใช้วิธีการพักการลงโทษและคุมประพฤติได้หรือถูกเพิกถอน เช่น ไปกระทำความผิดซ้ำอีก ผู้นั้นต้องถูกนำไปสู่การจองจำในเรือนจำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งกลับมารับโทษจำคุก

หลักการทั่วไปในการลงโทษจำคุก ผู้ต้องขังคนใดต้องโทษจำคุกมาแล้ว 2 ใน 3 ส่วน เวลาที่เหลืออาจได้รับการพักการลงโทษจำคุกและมีการคุมประพฤติแทนได้ เมื่อมีข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ต้องขังนั้นมีพัฒนาการปรับพฤติกรรมดีขึ้นแล้ว และอยู่ในระดับที่สามารถกลับเข้ามาใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้ การปล่อยตัวผู้นั้นจะเป็นประโยชน์ในเรื่องความปลอดภัยของสังคมด้วย ในบางกรณีที่มีเหตุอันควรยกย่อง ผู้ต้องโทษจำคุกมาแล้ว 50 เปอร์เซ็นต์ของกำหนดโทษก็สามารถพักการลงโทษได้

สำหรับโทษจำคุกตลอดชีวิต จะพักการลงโทษจำคุกได้ก็ต่อเมื่อได้จำคุกมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี ซึ่งพิจารณาจากพฤติการณ์แล้วไม่จำเป็นต้องเก็บผู้นั้นไว้ในเรือนจำอีก และเหตุอันควรที่เหมาะสมที่ควรปล่อยให้ได้รับอิสรภาพ

นอกจากนี้ยังมีมาตรการอื่นๆ ที่สามารถนำมาใช้ฟื้นฟูและป้องกันสังคมนำมาใช้กับผู้ต้องโทษจำคุก เช่น การเอาตัวผู้ต้องที่มีอาการโรคจิตไปไว้ในโรงพยาบาลโรคจิตหรือสถานที่พักฟื้น สถานกักขังพิเศษ เป็นต้น³²

3.2.2 มาตรการในการขังเดี่ยวผู้ต้องขัง

การออกแบบมาตรการเกี่ยวกับการขังเดี่ยวของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีก็เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยในเรือนจำและบังคับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษด้วยโดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ต้องขัง หลักศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิมนุษยชนของผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังต้องร่วมมือในการกำหนดการบำบัดของตนและในการบรรลุซึ่งจุดหมายของการบังคับโทษ ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดหลักเกณฑ์พิเศษ หรือข้อกำหนดที่จำกัดสิทธิของผู้ต้องขังก็เพื่อความ

³¹ กฎหมายว่าด้วยการบังคับโทษจำคุก (น. 156). เล่มเดิม.

³² แหล่งเดิม.

มั่นคงปลอดภัยหรือสำหรับการจัดการก่อกวนที่ร้ายแรงต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเรือนจำที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น³³ ในการใช้มาตรการขังเดี่ยวแบ่งเป็นมาตรการมั่นคงพิเศษ³⁴ (Besondere Sicherungsmabnahmen/special safeguards) ซึ่งกำหนดการขังเดี่ยว (Einzelhaft/solitary confinement) ไว้โดยเฉพาะ ส่วนการขังเดี่ยวที่เป็นบทลงโทษทางวินัยได้ถูกกำหนดไว้อีกส่วนหนึ่ง ซึ่งจะกล่าวต่อไป

3.2.2.1 มาตรการพิเศษในการขังเดี่ยวผู้ต้องขัง

ก่อนอื่นต้องกล่าวถึงมาตรการพิเศษกับผู้ต้องขัง ในกรณี que ผู้ต้องขังไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้และมีพฤติกรรมเป็นผู้ต้องขังที่ดุร้าย อันตรายต่อความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ หรือเป็นผู้ต้องขังป่วยทางจิต ในส่วนของกฎหมายบังคับโทษ (The Prison Act) มาตรา 88 กำหนดว่า (1) การออกมาตรการมั่นคงพิเศษกับผู้ต้องขังสามารถกระทำได้ ถ้าตามพฤติกรรมของเขาหรือเนื่องจากสภาพจิตที่เป็นกริ่งเกรงอย่างมากในการหลบหนี หรือเป็นอันตรายแก่การใช้กำลังประทุษร้ายผู้อื่นหรือทรัพย์สินหรือเป็นอันตรายต่อการฆ่าตนเองหรือทำร้ายตนเอง (2) มาตรการมั่นคงพิเศษต่อไปนี้ทำได้คือ “... (3) การแยกจากผู้ต้องขังอื่น และ (5) การนำไปไว้ในห้องมั่นคงพิเศษที่ปราศจากวัตถุที่เป็นอันตราย” ดังนั้น การใช้มาตรการมั่นคงพิเศษจำเป็นที่จะต้องแยกตัวผู้ต้องขังรายนั้นๆ ออกจากผู้ต้องขังอื่น โดยนำผู้ต้องขังนั้นไปไว้ในห้องขังเดี่ยว ซึ่งการขังเดี่ยวตามมาตรา 89 กำหนดไว้ว่า (1) การขังเดี่ยวให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุผลพิเศษเฉพาะบุคคลไม่อาจก้าวล่วงเสียได้เท่านั้น (2) การขังเดี่ยวเกินสามเดือนภายในหนึ่งปีจะกระทำได้อีกต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการ ระยะเวลาดังกล่าวนี้จะต้องไม่หยุดลงของการที่ผู้ต้องขังสวดมนต์หรือเข้าร่วมในชั่วโมง จะเห็นได้ว่ามาตรการมั่นคงพิเศษของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีจะกระทำได้อีกต่อเมื่อมีเหตุผลในการตั้งไว้เป็นขั้นตอน และยังกำหนดระยะเวลาในการขังเดี่ยวที่เป็นมาตรการพิเศษเอาไว้ด้วย รวมถึงอนุญาตให้ผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมในชั่วโมงว่างกับผู้ต้องขังอื่น

ในมาตรา 89 วรรค 2 ผู้ตรวจการจะต้องแจ้งให้ผู้ต้องขังทราบว่าการขังเดี่ยวก่อนวันตัดสินคดีสามารถเกิดขึ้นได้ การขังเดี่ยวคือการที่ผู้ต้องขังถูกแยกออกจากผู้ต้องขังอื่นระหว่างช่วงดำเนินกิจกรรมประจำวัน (เวลาทำงานเวลาพักผ่อน) นานกว่า 24 ชั่วโมง ระยะเวลาดังกล่าวนี้จะต้องไม่หยุดลงของการที่ผู้ต้องขังสวดมนต์หรือเข้าร่วมกิจกรรมในชั่วโมงว่าง หากผู้ต้องขังละเมิดเงื่อนไขตามมาตรการความปลอดภัยมาตรา 88 วรรค 1 และ 3 อันก่อให้เกิดอันตรายหรือก่อกวนสถานกักขัง ผู้ต้องขังจะต้องถูกขังเดี่ยวภายใต้ข้อกำหนดว่าด้วยการขังเดี่ยวซึ่งให้กระทำได้เฉพาะเมื่อมีเหตุผลพิเศษเพราะบุคคล ไม่อาจก้าวล่วงเสียได้เท่านั้น

³³ StVollzG. § 3.

³⁴ StVollzG. § 88.

การขังเดี่ยวกระทำได้อีกเมื่อไม่มีวิธีการอื่นใดทดแทนได้แล้วเท่านั้น สถานกักขังย่อมมีมาตรการอื่นๆเพื่อหลีกเลี่ยงการขังเดี่ยว เช่น มาตรการที่เกี่ยวข้องการแพทย์หรือจิตเวช “การหลีกเลี่ยงการขังเดี่ยว” แสดงให้เห็นถึงความเข้าใจของผู้ร่างกฎหมายว่าการขังเดี่ยวเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุอันตรายหรือการสร้างความปลอดภัยจากผู้ต้องขังที่เกิดขึ้นโดยทันทีเท่านั้นหรือเมื่อใช้มาตรการอื่นแล้วไม่สัมฤทธิ์ผล การขังเดี่ยวกระทำได้อีกเมื่อมีเหตุเพื่อป้องกันอันตรายหรือเหตุก่อความของผู้ต้องขังเท่านั้น หากการขังเดี่ยวไม่ตรงตามเงื่อนไขดังกล่าวผู้ต้องขังสามารถเรียกร้องให้ยกเลิกการขังเดี่ยวได้ ระยะเวลาตามมาตรา 89 วรรค 2 กำหนดว่าการกักขังนานกว่า 3 เดือนภายใน 1 ปีจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ตรวจการเท่านั้น เหตุผลของกฎหมายนี้ไม่เพียงแต่เพื่อควบคุมการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการขังเดี่ยวเท่านั้น แต่ยังเป็นกำหนดความเข้าใจของสถานกักขังทั่วประเทศเพื่อให้ทราบถึงเงื่อนไขของการ “ไม่อาจก้าวล่วงเสีย” ของการขังเดี่ยวอีกด้วย ในวรรค 2 ประโยค 2 สรุปว่าการสวดมนต์หรือเข้าร่วมในชั่วโมงว่างสามารถทำได้ อย่างไรก็ตามก็ข้อยกเว้นนี้ต้องได้รับดุลพินิจจากสถานกักขังเพื่อคุ้มครองสิทธิทางกฎหมายผู้ต้องขังสามารถร้องทุกข์เพื่อยกเลิกการขังเดี่ยวได้³⁵ ในการดูแลผู้ต้องขังที่ถูกใช้มาตรการในการขังเดี่ยวก็ได้กำหนดการดูแลของแพทย์เอาไว้ในมาตรา 92 ดังนี้³⁶ (1) ถ้าผู้ต้องขังคนหนึ่งคนใดถูกขังในห้องขังที่มีความมั่นคงพิเศษ หรือถูกจองจำด้วยเครื่องพันธนาการ (มาตรา 88 (2) ข้อ 5 และ 6) นายแพทย์ประจำเรือนจำต้องเข้าเยี่ยมเขาโดยไม่ชักช้า และเท่าที่จะทำได้ต้องทำทุกวัน

3.2.2.2 มาตรการทางวินัยของผู้ต้องขังในการขังเดี่ยว

กฎหมายบังคับโทษจำคุกของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีความก้าวหน้าไปถึงขั้นหากเป็นกรณีเป็นข้อกล่าวหาที่ร้ายแรงผู้บัญชาการเรือนจำต้องดำเนินการปรึกษาผู้มีหน้าที่ในการบำบัดแก้ไขผู้ต้องขังที่ถูกกล่าวหา เนื่องด้วยตามกฎหมายบังคับโทษในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีการวางแผนบังคับโทษเป็นแบบเฉพาะบุคคล³⁷ ซึ่งจะทำให้ผู้ต้องขังได้รับการพิจารณามาตรการที่เหมาะสมของแต่ละบุคคลมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขังในเรือนจำให้ได้ผลอย่างแท้จริง และเป็นรูปธรรม ในการบังคับใช้มาตรการทางวินัยผู้ต้องขังจะเกิดขึ้นต่อเมื่อผู้ต้องขังคนใดจงใจฝ่าฝืนหรือทำผิดหน้าที่ที่มีการวางหรือกำหนดไว้โดยกฎหมายบังคับโทษ หรือหน้าที่ที่กำหนดอันเนื่องมาจากกฎหมายบังคับโทษ ให้เป็นหน้าที่ของผู้บัญชาการเรือนจำมี

³⁵ From *Strafvollzug, Fünfte, neu bearbeitete Auflage* (p 369-370), By Klaus Laubenthal, 2008.

³⁶ StVollzG. § 92.

³⁷ *วิกฤตราชทัณฑ์* (น.117). เล่มเดิม.

อำนาจในการสั่งการให้ดำเนินการใช้มาตรการทางวินัยต่อผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนหน้าที่ดังกล่าวนั้น³⁸ ซึ่งหน้าที่ดังกล่าวมีเงื่อนไขดังนี้

- 1) หน้าที่อันพึงปฏิบัติอันเกิดจากกฎหมายบังคับโทษ หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนด
- 2) การฝ่าฝืนหรือการกระทำที่ขัดต่อหน้าที่ของผู้ต้องขังที่พึงมี

การกระทำที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดที่อาจถูกใช้มาตรการทางวินัยตามกฎหมายบังคับโทษ ผู้ต้องขังหรือนักโทษในเรือนจำมีหน้าที่ที่พึงปฏิบัติที่มาจากกฎหมายบังคับโทษเป็นจำนวนมากซึ่งหน้าที่เหล่านี้เกี่ยวข้องกับสิทธิ และเกี่ยวข้องกับมาตรการทางวินัยคือหากฝ่าฝืนหรือจงใจไม่ปฏิบัติ อาจถูกใช้มาตรการทางวินัยได้ หน้าที่อันพึงปฏิบัติมีดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ต้องขังต้องสวมใส่เสื้อผ้าของเรือนจำ สำหรับเวลาว่างผู้ต้องขังต้องได้รับเสื้อผ้าสวมทับเป็นพิเศษ หรือการออกไปนอกเรือนจำผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตให้ผู้ต้องขังสวมเสื้อผ้าของตนเองได้ เมื่อคาดหมายได้ว่าผู้ต้องขังคนนั้นจะไม่หลบหนี ผู้บัญชาการเรือนจำอาจอนุญาตดังกล่าวในกรณีอื่นได้ด้วยหากผู้ต้องขังได้จัดการเกี่ยวกับการทำความสะอาด การซ่อมแซมดูแล การเปลี่ยนเสื้อผ้าอย่างสม่ำเสมอด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง³⁹

- 2) การส่งมอบวัตถุสิ่งของใดๆ ระหว่างการมาเยี่ยมผู้ต้องขังต้องได้รับอนุญาตจากเรือนจำหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เท่านั้น แต่กรณีดังกล่าวไม่ใช่บังคับกับการส่งมอบจดหมายหรือเอกสารอื่นในกรณีเป็นการเยี่ยมของทนายความในคดีอาญา หรือในการส่งเอกสารเพื่อปฏิบัติหน้าที่ของทนายความหรือโนตารีเพื่อการทำคดีเกี่ยวกับผู้ต้องขังให้สำเร็จลุล่วงไป ในกรณีเป็นการเยี่ยมของทนายความหรือโนตารีนั้นการส่งมอบเอกสารอาจตกอยู่ภายใต้เงื่อนไขการขออนุญาตได้หากกรณีมีเหตุผลเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือความสงบเรียบร้อยของเรือนจำ⁴⁰

- 3) การรับและส่งจดหมายใดๆ จะต้องกระทำโดยผ่านเรือนจำเท่านั้น⁴¹

- 4) ถ้ามิได้รับอนุญาตเป็นอย่างอื่น ผู้ต้องขังต้องเก็บรักษาจดหมายที่จะส่งไว้โดยไม่ปิดซองเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบก่อนส่งให้ญาติมิตรหรือบุคคลที่ผู้ต้องขังต้องการติดต่อ อย่างไรก็ตามผู้ต้องขังสามารถได้รับจดหมายในลักษณะที่ปิดซองได้⁴²

- 5) ผู้ต้องขังมีหน้าที่ต้องทำงานหากไม่มีกฎหมายยกเว้น ทำกิจกรรมบำบัดด้วยการทำงาน หรือทำกิจกรรมอื่นที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในการทำงานนั้นจะต้องอยู่ในฐานะที่จะทำได้เมื่อ

³⁸ StVollzG. § 102 Abs. 1.

³⁹ StVollzG. § 20 Abs.1.

⁴⁰ StVollzG. § 27 Abs.4.

⁴¹ StVollzG. § 30 Abs.1.

⁴² StVollzG. § 30 Abs.3.

สภาพของร่างกายเอื้ออำนวย ผู้ต้องขังมีหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลืองานในเรือนจำมีกำหนดไม่เกิน 3 เดือนต่อ 1 ปี ด้วยความยินยอมของผู้ต้องขังนั้น (ไม่ใช่บังคับต่อผู้ต้องขังที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป และผู้ต้องขังหญิงที่เพิ่งคลอดบุตรที่มีกฎหมายห้ามการทำงานของหญิงนั้น)⁴³

6) ผู้ต้องขังต้องให้การสนับสนุนมาตรการที่จำเป็นในการคุ้มครองสุขภาพอนามัยและในการดูแลความสะอาด⁴⁴

7) ผู้ต้องขังต้องปฏิบัติตามตารางประจำวันของเรือนจำ (เวลาการทำงาน เวลาว่าง เวลาพักผ่อน)⁴⁵

8) ผู้ต้องขังจะต้องไม่ปฏิบัติตนขัดแย้งกับผู้คุมไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบต่อผู้ต้องขังด้วยกันเอง และบุคคลอื่น⁴⁶

9) ผู้ต้องขังต้องปฏิบัติตามคำสั่งและข้อกำหนดที่มาจากการสั่งการของผู้คุม แม้จะรู้สึกว่าคำสั่งนั้นไม่ถูกต้อง

10) ผู้ต้องขังต้องไม่ออกจากที่พักอาศัยที่กำหนดไว้โดยไม่ได้รับอนุญาต

11) ผู้ต้องขังต้องดูแลห้องขังและสิ่งของที่ทางเรือนจำมอบให้ตนเองไว้และต้องรักษาให้เป็นระเบียบเรียบร้อยดูแลสวยงาม⁴⁷

12) เมื่อเกิดเหตุใดๆ อันจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายถึงชีวิตหรือร่างกาย ผู้ต้องขังต้องแจ้งให้ทางเรือนจำทราบทันที⁴⁸

13) ผู้ต้องขังอาจครอบครองหรือรับซึ่งสิ่งของที่เจ้าหน้าที่บังคับโทษหรือทางเรือนจำมอบให้หรือที่ได้รับความคิดเห็นชอบจากเจ้าหน้าที่บังคับโทษเท่านั้น สิ่งของที่มีค่าเพียงเล็กน้อย ผู้ต้องขังอาจรับไว้ได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบก็ได้ เจ้าหน้าที่บังคับโทษอาจวางเงื่อนไขเกี่ยวกับการรับหรือการครอบครองสิ่งของดังกล่าวได้

สิ่งของที่ดีติดมากับผู้ต้องขังที่ไม่อาจครอบครองไว้ได้ทางเรือนจำจะเก็บไว้ให้หากอยู่ในขอบเขตที่สามารถกระทำได้ เงินสดให้ทำเป็นบัญชี เงินส่วนตัวของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังมีสิทธิได้รับมอบทรัพย์สินของตนเองที่มีความจำเป็นต้องใช้ในระหว่างการถูกบังคับโทษ หรือการปลดปล่อย หรือได้รับเงินในกรณีที่มีใช้เงินเก็บในกรณีจำเป็น

⁴³ StVollzG. § 43 Abs.1.

⁴⁴ StVollzG. § 56 Abs.2.

⁴⁵ StVollzG. § 82 Abs.1 S. 1..

⁴⁶ StVollzG. § 82 Abs.1 S. 2 .

⁴⁷ StVollzG. § 82 Abs.3.

⁴⁸ StVollzG. § 82 Abs.4.

กรณีที่สิ่งของที่ติดตัวผู้ต้องขังมาทางเรือนจำไม่อาจเก็บเอาไปได้และผู้ต้องขังปฏิเสธที่จะนำออกไปจากเรือนจำ เจ้าหน้าที่บังคับโทษมีอำนาจที่จะนำออกไปจากเรือนจำโดยค่าใช้จ่ายของผู้ต้องขังผู้นั้น รูปภาพและสิ่งของอย่างอื่นอันเกี่ยวข้องกับกระทบกับมาตรการรักษาความปลอดภัยของเรือนจำอาจถูกเจ้าหน้าที่บังคับโทษทำลายหรือทำให้ไร้ประโยชน์ได้⁴⁹

หน้าที่ของผู้ต้องขังซึ่งมีผลมาจากกฎหมายบังคับโทษ เป็นสิ่งที่ผู้ต้องขังต้องกระทำหน้าที่เหล่านี้ อีกในแง่หนึ่งคือการปฏิบัติตามหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ทั่วไป เช่น ระเบียบภายในเรือนจำกรณีผู้บัญชาการเรือนจำได้วางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ซึ่งระเบียบที่ออกโดยผู้บัญชาการเรือนจำดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้กำกับดูแล ระเบียบภายในเรือนจำนี้จะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่องการเยี่ยม ความถี่และระยะเวลาของการเยี่ยม เวลาทำงาน เวลาส่วนตัวและเวลาพักผ่อน รวมถึงการร้องทุกข์หรือร้องเรียนที่สามารถกระทำได้ หรือการมอบหมายให้ผู้แทนสามารถพบกับผู้ตรวจการเรือนจำได้ การออกระเบียบภายในเรือนจำเกี่ยวกับสถานที่ให้จัดให้มีสำเนาของระเบียบดังกล่าวประจำไว้ที่ห้องขังทุกห้อง⁵⁰ นอกจากระเบียบภายในเรือนจำดังกล่าวข้างต้นแล้วอีกกรณีหนึ่งคือ การดำเนินการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องทั่วไปของผู้บัญชาการเรือนจำในการตรวจค้นตัวผู้ต้องขัง⁵¹ นอกจากหน้าที่ทั่วไปเหล่านี้แล้วผู้ต้องขังยังต้องปฏิบัติตามระเบียบเฉพาะตามที่กฎหมายกำหนดอีกด้วย เช่นการขอออกจากสถานที่คุมขังโดยการลา ซึ่งผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจในการพิจารณาให้ผู้ต้องขังลา หรือผ่อนปรนได้และอาจเพิกถอนการลาของผู้ต้องขังได้เมื่อปรากฏพฤติการณ์ที่เกิดภายหลังที่เป็นเหตุให้ผู้บัญชาการต้องเพิกถอนการลา หรือผู้ต้องขังใช้การลาโดยมิชอบหรือผู้ต้องขังไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ในกรณีที่เงื่อนไขในการอนุญาตให้ผู้ต้องขังได้รับการลาได้หมดไปแล้วผู้บัญชาการเรือนจำอาจเพิกถอนการลาที่อาจเกิดขึ้นต่อไปในอนาคตได้⁵² ดังนั้นหน้าที่อันพึงปฏิบัติของผู้ต้องขังในกรณีได้รับการลาคือการกลับเข้ามาในเรือนจำให้ทันเวลา ซึ่งหมายความว่านักโทษที่กระทำผิดหน้าที่ไม่กลับเข้าเรือนจำให้ทันเวลาอันเนื่องมาจากการลานั้น คือการประพฤติผิดหน้าที่อันจะนำไปสู่การบังคับใช้มาตรการทางวินัยของเรือนจำได้ มาตรการทางวินัยตามกฎหมายบังคับโทษ

เมื่อผู้ต้องขังกระทำผิดเงื่อนไขดังกล่าวจะถูกบังคับตามกฎหมายบังคับโทษได้กำหนดมาตรการทางวินัยซึ่งสามารถนำมาใช้กับผู้ต้องขังในแต่ละกรณีได้ดังต่อไปนี้คือ⁵³

⁴⁹ StVollzG. § 83.

⁵⁰ StVollzG. § 161.

⁵¹ StVollzG. § 84.

⁵² StVollzG. § 14.

⁵³ StVollzG. § 103.

- 1) การทำทัณฑ์บน
- 2) การจำกัดหรือตัดเงินประจำหรือเงินค่าใช้จ่ายเป็นเวลาไม่เกิน 3 เดือน
- 3) การจำกัดหรือริบหนังสืออ่านไม่เกิน 2 สัปดาห์ รวมตลอดถึงวิทยุหรือโทรทัศน์ไม่เกิน 3 เดือน
- 4) จำกัดหรือริบวัตถุสำหรับประกอบการทำงานในเวลาว่าง หรือการร่วมกิจกรรมร่วมกันไม่เกิน 3 เดือน
- 5) แยกชั้นระหว่างพักนอนไม่เกิน 4 สัปดาห์
- 6) งดการมอบหมายงานหรือการทำงานไม่เกิน 4 สัปดาห์โดยไม่ได้รับเงินตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมาย

7) กรณีมีความผิดร้ายแรงห้ามพบกับบุคคลภายนอกเรือนจำไม่เกิน 3 เดือน

8) คুমขังเป็นเวลาไม่เกิน 4 สัปดาห์

ซึ่งการใช้มาตรการ “คুমขัง” จะกระทำได้อต่อเมื่อได้มีการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงหรือมีการกระทำความผิดซ้ำหลายๆ ครั้งเท่านั้น⁵⁴ พฤติกรรมที่ร้ายแรงหมายถึงการกระทำใดๆ ที่ทำให้ความปลอดภัยในเรือนจำถูกรบกวนด้วยการใช้กำลังกับบุคคลหรือสิ่งของหรือการทำให้ความสัมพันธ์เกี่ยวกับการทำงานหรือการสื่อสารภายในเรือนจำขัดข้องซึ่งกรณีใดถือว่าเป็นพฤติกรรมร้ายแรงต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริงเป็นรายๆ ไป ซึ่งมาตรการคুমขังผู้ต้องขังจะถูกนำตัวไปขังเดี่ยวเป็นระยะเวลายาวนานที่สุดถึง 4 สัปดาห์ ซึ่งอาจคুমขังในห้องขังพิเศษก็ได้ถือเป็นมาตรการทางวินัยที่เด็ดขาดที่สุด และต้องพิจารณาถึงความจำเป็นในการใช้โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ในการบังคับโทษด้วย

เมื่อถูกสั่งขังเดี่ยวแล้ว สิทธิบางประการของผู้ต้องขังนั้นจะระงับไปตามมาตรา 104 (5) กำหนดว่า การใช้มาตรการทางวินัยโดยการขังเดี่ยวหากในคำสั่งใช้มาตรการมิได้มีการกล่าวไว้เป็นอย่างอื่นให้สิทธิดังต่อไปนี้⁵⁵เป็นอันระงับการใช้⁵⁵

1) สิทธิในการจัดห้องขังด้วยตนเอง หรือการมีรูปภาพของบุคคลใกล้ชิด ของที่ระลึก ที่มีคุณค่าส่วนตัว⁵⁶

2) สิทธิในการสวมใส่เสื้อผ้าสวมทับเป็นพิเศษ หรือเสื้อผ้าของตนเองกรณีออกไปนอกเรือนจำ⁵⁷

⁵⁴ StVollzG. § 103 Abs.2.

⁵⁵ StVollzG. § 104 Abs. 5.

⁵⁶ StVollzG. § 19.

⁵⁷ StVollzG. § 20.

3) สิทธิในการซื้ออาหาร สิ่งของต่างๆ อาหารและเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องดูแลความสะอาดร่างกายด้วยเงินประจำตัว หรือเงินติดกระเป๋า โดยการเสนอผ่านทางเรือนจำ ซึ่งทางเรือนจำต้องพิจารณาถึงความจำเป็นของผู้ต้องขัง หรือกรณี que ผู้ต้องขังไม่มีเงินประจำตัวหรือไม่มีเงินติดกระเป๋าโดยไม่ใช้ความผิดของผู้ต้องขังคนนั้นคือสิทธิที่จะได้รับอนุญาตให้ซื้อสิ่งของในจำนวนที่พอสมควรจากเงินของตนเอง⁵⁸

4) การมอบหมายงาน กิจกรรมที่ใช้การทำงานเพื่อบำบัด การศึกษาอบรม การศึกษาอบรมเพิ่มเติม งานที่มีผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ การมอบหมายงานอื่นๆ งานที่เป็นการบำบัด⁵⁹

5) สิทธิในการรับอ่านหนังสือพิมพ์และวารสารที่การบอกรับได้ดำเนินการผ่านเรือนจำ เว้นแต่หนังสือพิมพ์และวารสารนั้นเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือระเบียบ ความมั่นคงของเรือนจำ หรือขัดต่อวัตถุประสงค์ในการบังคับโทษ⁶⁰

6) การร่วมรับฟังวิทยุ รายการวิทยุของเรือนจำ การรับชมโทรทัศน์ การมีวิทยุส่วนตัว หรือโทรทัศน์ส่วนตัว⁶¹

7) การได้รับอนุญาตให้มีหนังสือในจำนวนที่เหมาะสมและสิ่งของอื่นที่ใช้สำหรับการเรียนเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมส่วนตัวในครอบครอง⁶²

ผู้ต้องขังที่ฝ่าฝืนข้อบังคับเกี่ยวกับมาตรการวินัยของทางเรือนจำอาจได้รับมาตรการขังเดี่ยวได้ หากผลของการสอบสวนทางวินัยอาจถูกส่งต่อไปยังหน่วยงานที่มีหน้าที่พิจารณา อย่างไรก็ตาม ต้องขึ้นอยู่กับความร้ายแรงของแต่ละกรณี อย่างน้อยที่สุดเมื่อขอกว่าหาที่นักโทษได้รับครอบคลุมพฤติกรรมที่อาจเป็นความผิด ดังนั้นตามที่ศาลของสหพันธรัฐได้กำหนดสิทธิของผู้ต้องขังที่จะได้รับสิทธิในการแจ้งให้ทราบถึงการให้การหรือไม่ให้การก็ได้ และสิทธิที่จะไม่นำคำให้การที่ปราศจากการอบรม หรือแจ้งให้ทราบถึงข้อมูลเพื่อมาใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้ ซึ่งหากต้องการนำเอาคำให้การของผู้ต้องขังมาใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลต้องทำการแจ้งสิทธิในการให้การของผู้ต้องขัง และผู้มีหน้าที่แจ้งสิทธิดังกล่าวคือพัศดี ในเรื่องสิทธิในการมีทนายความของผู้ต้องขังที่อาจถูกดำเนินการทางวินัยกฎหมายบังคับโทษไม่มีข้อบัญญัติไว้โดยตรง แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของมาตรการทางวินัยที่คล้ายกับการลงโทษทางอาญาจึงเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสิทธิเสรีภาพของผู้ต้องขัง และการดำเนินการตามหลักนิติรัฐ ซึ่งหลักนิติรัฐจะ

⁵⁸ StVollzG. § 22.

⁵⁹ StVollzG. § 37.

⁶⁰ StVollzG. § 68.

⁶¹ StVollzG. § 69.

⁶² StVollzG. § 70.

เป็นผลได้ต่อเมื่อผู้ต้องขังมีสิทธิในการมีทนายความ ประเด็นสำคัญอยู่ที่การบังคับใช้มาตรการลงโทษขังเดี่ยวต้องกระทำด้วยความรวดเร็วเพื่อเป็นผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำฝ่าฝืนหน้าที่และผลที่ได้รับเป็นการยับยั้งการฝ่าฝืนวินัยเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังขอรับสิทธิในการมีทนายความอาจได้รับในรูปแบบของการเข้ามาเยี่ยมเยียนของทนายความในระยะเวลาสั้นๆ หรือการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ก็ได้

นอกจากนี้ หากผู้ต้องขังที่อาจถูกดำเนินการขังเดี่ยวยังต้องอยู่ในความดูแลของแพทย์เนื่องจากปัญหาสุขภาพของผู้ต้องขัง กฎหมายจึงกำหนดว่า ก่อนการดำเนินการลงโทษขังเดี่ยวต้องมีการจัดให้มีการฟังความเห็นจากแพทย์ประจำเรือนจำก่อนเสมอ รวมถึงระยะเวลาระหว่างคุมขังต่อเนื่องไปด้วย และในกรณีที่สุขภาพอนามัยของผู้ต้องขังเป็นอันตราย การบังคับขังเดี่ยวจะต้องหยุดหรือระงับทันที⁶³ ซึ่งเป็นบทบังคับเพื่อเป็นการคุ้มครองสุขภาพของผู้ต้องขัง การดำเนินการขังเดี่ยวผู้ต้องขังที่ดำเนินการโดยไม่จัดให้มีการฟังความคิดเห็นของแพทย์ก่อนดังกล่าวถือเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบ

กรณีที่มีการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเป็นเรื่องร้ายแรงและเข้าเงื่อนไขการคุมขัง (ขังเดี่ยว) ผู้บัญชาการเรือนจำต้องมีการหารือกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้ต้องขังแต่ละบุคคลก่อนที่จะตัดสินใจใช้มาตรการขังเดี่ยว โดยการจัดประชุมขึ้นเพื่อให้องค์กรประชุมได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นเท่านั้น แต่ผู้บัญชาการเรือนจำไม่มีอำนาจถ่ายโอนหรือมอบอำนาจของตนในการตัดสินใจใช้มาตรการทางวินัยไปให้องค์กรประชุมได้ กล่าวคือเป็นอำนาจเฉพาะของผู้บัญชาการเรือนจำ สิทธิในการใช้มาตรการขังเดี่ยวตามกฎหมายบังคับโทษนั้นเป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้บัญชาการเรือนจำ เว้นแต่อาจโอนอำนาจหน้าที่ให้ผู้อื่นได้กรณีได้รับความเห็นชอบจากผู้ตรวจการเรือนจำ⁶⁴ เช่น การโอนไปยังพัศดีในหน่วยงานรองได้ แต่กรณีผู้ต้องขังได้กระทำผิดวินัยต่อผู้บัญชาการเรือนจำเสียเอง อำนาจในการดำเนินการทางวินัยต่อผู้ต้องขังบุคคลนั้นเป็นหน้าที่ของผู้ตรวจการเรือนจำที่จะต้องดำเนินการวินิจฉัยชี้ขาด⁶⁵ เพื่อป้องกันการใช้อำนาจในการวินิจฉัยอย่างไม่เป็นธรรม นอกจากนี้กระบวนการดำเนินการขังเดี่ยวผู้ต้องขังจะต้องมีการพิสูจน์การไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และการทำความผิดอย่างละเอียด หรือการฝ่าฝืนหน้าที่อันนำไปสู่การบังคับใช้มาตรการขังเดี่ยว และต้องมีการสอบสวนถึงสภาวะการรับรู้สิทธิและหน้าที่ของผู้ต้องขังว่ามีความสามารถที่จะรับรู้ถึงสิทธิต่างๆ ของตนได้หรือไม่ หากมีเพียงการสงสัยว่าผู้ต้องขังฝ่าฝืน

⁶³ StVollzG. § 107.

⁶⁴ StVollzG. § 156 Abs. 3.

⁶⁵ StVollzG. § 105 Abs. 2.

หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่นั้นยังไม่เป็นเหตุผลที่เพียงพอที่จะให้มีการวินิจฉัยชี้ขาดให้ใช้มาตรการขังเดี่ยวผู้ต้องขังได้

อย่างไรก็ดีการบังคับใช้มาตรการในการขังเดี่ยวผู้ต้องขังอาจยังไม่ต้องนำมาใช้อย่างทันทีก็ได้หากพิจารณาในด้านการใกล้เคียงและพิจารณาหน้าที่ของเรือนจำในด้านการให้การอบรม บ่มนิสัย การตักเตือน หรือการภาคทัณฑ์อาจเป็นการเพียงพอแล้ว ซึ่งหากไม่มีการภาคทัณฑ์ดังกล่าวแล้วการบังคับใช้มาตรการในการขังเดี่ยวที่เป็นโทษทางวินัยต้องดำเนินการโดยทันทีเพราะกระบวนการเรียนรู้ของผู้ต้องขังที่จะต้องเคารพในกฎเกณฑ์จะเกิดขึ้นได้ด้วยวิธีนี้เท่านั้น

3.2.3 ผู้มีอำนาจในการสั่งใช้มาตรการขังเดี่ยว และการตรวจสอบ

เรือนจำในสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้กำหนดผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งใช้มาตรการขังเดี่ยวไว้ตามกฎหมาย ในการใช้อำนาจในการสั่งการอาจถูกจำกัดสิทธิด้วยการใช้อำนาจในดุลพินิจในทุกเรื่อง เช่นการถูกดำเนินคดีอาญา การถูกบังคับให้กระทำการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย การจ่ายออมต่อถูกระเบียบที่ไม่เป็นธรรม การถูกลงโทษขังเดี่ยว เป็นต้น ดังนั้นกฎหมายเรือนจำจึงได้วางบทบัญญัติให้ผู้มีอำนาจในการสั่งขังเดี่ยวและการตรวจสอบการใช้อำนาจเอาไว้ รวมถึงผู้ต้องขังมีสิทธิในการร้องทุกข์เพื่อเยียวยา หรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน การคุ้มครองสิทธิตามกฎหมาย หรือจากการใช้อำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ในการลงโทษวินัยที่เป็นบทลงโทษขังเดี่ยวนั้น อำนาจลงโทษทางวินัยกำหนดอยู่ในมาตรา 105 คือ⁶⁶ ผู้บัญชาการเรือนจำเป็นผู้มีอำนาจลงโทษทางวินัยทุกสถานได้ สิทธิในการใช้มาตรการขังเดี่ยวตามกฎหมายบังคับโทษนั้นเป็นสิทธิเด็ดขาดของผู้บัญชาการเรือนจำ เว้นแต่อาจโอนอำนาจหน้าที่ให้ผู้อื่นได้กรณีได้รับความเห็นชอบจากผู้ตรวจการเรือนจำ⁶⁷ หากผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยร้ายแรง เช่น ทะเลาะวิวาทกับผู้ต้องขังด้วยกันมากกว่าสองครั้ง ผู้บัญชาการเรือนจำมีอำนาจในการลงโทษผู้ต้องขังในการลงโทษขังเดี่ยวได้ไม่เกิน 4 สัปดาห์ ในกรณีที่ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยโดยเป็นการกระทำต่อผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้บัญชาการเรือนจำก็สามารถลงโทษขังเดี่ยวได้ และในกระบวนการสั่งขังเดี่ยวซึ่งเป็นบทลงโทษสถานแรงจะต้องให้เจ้าหน้าที่ตรวจการจะเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดเมื่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังเป็นการกระทำต่อผู้บัญชาการเรือนจำ⁶⁸ ทั้งนี้ขั้นตอนในการสั่งลงโทษการขังเดี่ยวได้นั้น ต้องทำตามกระบวนการดำเนินการดังต่อไปนี้⁶⁹

⁶⁶ StVollzG. § 105Abs. 1.

⁶⁷ StVollzG. § 156 Abs. 3.

⁶⁸ StVollzG. § 105Abs. 2.

⁶⁹ StVollzG. § 106.

(1) ข้อกล่าวหาต้องได้รับการตรวจสอบอย่างชัดเจน ผู้ต้องขังมีสิทธิโต้แย้งข้อกล่าวหาได้ ข้อกล่าวหาและข้อโต้แย้งต้องบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทำให้การของผู้ต้องขังต้องบันทึกไว้

(2) ในกรณีที่มีความร้ายแรงก่อนการตัดสินชี้ขาดให้ผู้บัญชาการเรือนจำปรึกษากับบุคคลที่มีส่วนร่วมในการบำบัด ก่อนที่จะสั่งใช้มาตรการทางวินัยกับผู้ต้องขังที่อยู่ในการบำบัดทางการแพทย์

(3) ผู้บัญชาการเรือนจำต้องแจ้งคำวินิจฉัยชี้ขาดให้ผู้ต้องขังทราบด้วยวาจาเสร็จแล้วให้บันทึกเหตุผลโดยย่อไว้ด้วย

กระบวนการขั้นตอนในการสอบสวนผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยก็เพื่อที่จะทำให้ขั้นตอนการลงโทษผู้ต้องขังปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเสมอภาค ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะไม่ให้ผู้ต้องขังรายนั้นถูกกลั่นแกล้งหรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม

อย่างไรก็ตาม หากกระบวนการลงโทษยังไม่เป็นไปตามหลักกฎหมายบังคับโทษหรือกระบวนการไม่ถูกขั้นตอน ผู้ต้องขังสามารถยื่นคำร้องทุกข์ได้ดังต่อไปนี้⁷⁰

1) การยื่นคำร้องทุกข์ คำขอ และมีคำแนะนำแก่ผู้บัญชาการเรือนจำเกี่ยวกับเรื่องของตน และต้องได้รับโอกาสในการพบผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อปรึกษาหารือ

2) มีโอกาสติดต่อหรือพบผู้ตรวจการเรือนจำเป็นการเฉพาะตัว ในเรื่องที่เกี่ยวข้องตนเอง

3) กรณีการถูกลงโทษทางวินัยโดยไม่เป็นธรรม มีสิทธิยื่นเรื่องราวร้องทุกข์ได้เช่นเดียวกัน สิทธิเกี่ยวกับการร้องเรียนจะต้องไม่ถูกทำให้กระทบกระเทือนจากสิ่งอื่นใด

3.3 สาธารณรัฐเกาหลี

การบริหารงานราชทัณฑ์อย่างเป็นระบบของสาธารณรัฐเกาหลีได้มีการประกาศใช้กฎข้อบังคับเกี่ยวกับเรือนจำ ค.ศ. 1908 (Prison Regulations) และข้อบังคับนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขใหม่ในปี ค.ศ. 1911 พร้อมกับการมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติราชทัณฑ์เกาหลี (Korea Prison Act) เพิ่มขึ้นอีกฉบับหนึ่งด้วย อย่างไรก็ตาม ในปี ค.ศ. 1980 สาธารณรัฐเกาหลีได้มีการขยายอำนาจมากขึ้น จึงเกิดจุดเริ่มต้นของการบริหารราชทัณฑ์ยุคใหม่ ซึ่งได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการเน้นหลักการลงโทษผู้กระทำผิดมาเป็นการแก้ไขและให้การศึกษาผู้ต้องขัง

ตามรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดว่า “ประชาชนทุกคนจะต้องอยู่อย่างมีเกียรติและทรงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ และมีสิทธิที่จะแสวงหาความสุข” ประชาชนในที่นี้หมายรวมถึงผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำด้วย ดังนั้น กรมราชทัณฑ์เกาหลีจึงให้การปฏิบัติ

⁷⁰ StVollzG. § 108.

ต่อผู้ต้องขังตามหลักสิทธิมนุษยชนและตามกฎหมาย โดยงานราชทัณฑ์ของสาธารณรัฐเกาหลี สังกัดอยู่ในกระทรวงยุติธรรม แบ่งการบริหารออกเป็น 3 ส่วน คือ การบริหารงานราชทัณฑ์ ส่วนกลาง จะเป็นหน่วยงานที่กำหนดนโยบายการบริหารงานราชทัณฑ์ หน่วยงานระดับปฏิบัติ (เรือนจำและทัณฑสถาน) เป็นหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติ และสำนักงานราชทัณฑ์ส่วนภูมิภาค เป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลและประสานนโยบายกับหน่วยงานระดับปฏิบัติโดยตรง

3.3.1 การบังคับโทษจำคุก

จากการที่สาธารณรัฐเกาหลีได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานราชทัณฑ์ โดยมีการนำระบบราชทัณฑ์ก้าวหน้ามาใช้ ซึ่งระบบความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำได้มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขัง โดยภารกิจหลักการบังคับโทษของสาธารณรัฐเกาหลี มีดังนี้คือ

- 1) แยกนักโทษตามคำพิพากษาและศึกษาการกระทำผิดของผู้ต้องขัง
- 2) แก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง
- 3) ปลูกฝังจริยธรรมและความคิดในการรักษาดี
- 4) ให้การศึกษาแก่ผู้ต้องขัง

1. การแยกนักโทษก็เพื่อการตรวจสอบลักษณะผู้ต้องขัง โดยจัดให้มีการสำรวจและประเมินเรื่องราวส่วนบุคคลของผู้ต้องขังเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ซึ่งการประเมินในเรื่องเกี่ยวกับรายงานการกระทำผิด ชีวิตในวัยเด็ก ภูมิหลัง การศึกษา เชาวปัญญา อาชีพก่อนต้องโทษ บุคลิกภาพ ความถนัด ประวัติครอบครัว ความสัมพันธ์กับเพื่อน ความสามารถพิเศษ สุขภาพ และภาวะจิตใจ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะง่ายต่อการควบคุมของเจ้าหน้าที่เรือนจำ

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในระบบก้าวหน้า (Progressive Treatment)

การบริหารงานราชทัณฑ์ของสาธารณรัฐเกาหลี ได้มีการนำระบบราชทัณฑ์ที่ก้าวหน้ามาใช้ในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังโดยเน้นการให้การศึกษาและแก้ไขผู้ต้องขังตามหลักวิชาการ มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการควบคุมและในการให้การปฏิบัติแก้ไขผู้ต้องขังซึ่งตรงตามวัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขผู้ต้องขังเพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าไปอยู่ร่วมกับชุมชนได้

การปฏิบัติของผู้ต้องขังขึ้นอยู่กับระยะเวลาของการต้องโทษจำคุกของผู้ต้องขังแต่ละคน จะถูกแบ่งออกเป็นหลายชั้น (Phase) เพื่อการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังและความพยายามที่จะปรับปรุงตัว จุดมุ่งหมายของการปฏิบัตินี้จะกระตุ้นให้ผู้ต้องขังมีความพยายามด้วยตนเองและสร้างความหวังในอนาคต

2. การให้การศึกษา การฝึกอาชีพ (Education and Vocational Training)

การให้การศึกษาได้มีการฝึกอบรมวิชาชีพเพื่อให้ผู้ต้องขังมีทักษะอาชีพอย่างน้อย 1 อย่าง เพื่อให้มีหลักประกันในชีวิตหลังการปลดปล่อย รวมทั้งการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำ และฝึกทักษะให้ผู้ต้องขังที่ต้องการมีความก้าวหน้าในสังคมอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตาม โครงการฝึกอบรมได้มีการจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การฝึกอบรมวิชาชีพตามกฎหมายว่าด้วยการฝึกอบรมและการฝึกอบรมวิชาชีพทั่วไปเพื่อเพิ่มทักษะให้แก่ผู้ต้องขังโดยมีการมอบประกาศนียบัตรในวิชาชีพต่างๆให้ เมื่อผู้ต้องขังผ่านการฝึกอบรมวิชาชีพตามโครงการของรัฐแล้ว ก็จะมีการจำแนกอีกครั้งเพื่อเข้าสู่ระบบการทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อรับการฝึกหัดให้มีความชำนาญมากขึ้น และเพื่อสนับสนุนให้ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพ

การศึกษา จัดตั้งขึ้น โดยวัตถุประสงค์เพื่อให้การแก้ไขและให้การอบรมสั่งสอนผู้ต้องขัง รวมทั้งการพัฒนาบุคลิกลักษณะและให้การฝึกหัดทางด้านร่างกายและจิตใจแก่ผู้ต้องขังเพื่อให้เขา กลับไปสู่สังคมในฐานะพลเมืองดีต่อไป การจัดการศึกษาจะได้รับการรับรองสาธารณชนเหมือน การเรียนในโรงเรียนปกติโดยมีการทดสอบความรู้และผู้ต้องขังที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเรียนแล้ว จะต้องจัดเตรียมเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับเรียนในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ผู้ต้องขังเหล่านั้น จะได้รับ อนุญาตให้เข้าชั้นเรียนภายนอกเรือนจำเป็นระยะเวลา 10 วัน หรือมากกว่าจำนวน 2 ครั้งต่อปี นอกจากนี้แล้ว ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการศึกษาอบรมทั้งในการบรรยายและการให้ ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ต้องขัง การนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษามีคุณภาพสูงและลดจำนวน เจ้าหน้าที่ผู้สอน โดยการบรรยายทางทฤษฎีจะถูกส่งมาด้วยระบบเครือข่าย รวมทั้งการเรียนการสอน จากโลกภายนอกโดยสื่อสารผ่านทางดาวเทียม⁷¹

การบริหารงานราชทัณฑ์ของสาธารณรัฐเกาหลียังมีการนำระบบการให้คะแนนมาใช้ ในการจำแนกลักษณะของผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังจะได้รับการเลื่อนและลดชั้นตามผลการจำแนกลักษณะ ของผู้ต้องขังบวกกับคะแนนที่ผู้ต้องขังจะได้รับ ทำให้ผู้ต้องขังมีความพยายามที่จะประพฤติตัวดี เพื่อได้รับการเลื่อนชั้น เมื่อได้เลื่อนไปอยู่ในชั้นที่สูงขึ้นจะได้รับสิทธิและประโยชน์ต่างๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้สิทธิพักการลงโทษด้วย สำหรับการให้การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ได้มีการนำกิจกรรมหลากหลายเข้ามาใช้ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินงาน นอกจากนี้ การเตรียมตัวการปล่อยและการดูแลหลังปล่อย เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ต้องขังที่ พ้นโทษจะสามารถปรับตัวได้และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เป็นพลเมืองที่ดี ของสังคม และไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่สังคมหรือกระทำความผิดซ้ำอีก จึงได้กำหนดกิจกรรมก่อน

⁷¹ สารานุกรมงานราชทัณฑ์นานาชาติ (น.36).

ปล่อยขึ้นหลายประการ เช่น ส่งตัวผู้ต้องขังไปยังทัณฑสถานเปิด ส่งออกไปทำงานรับจ้างเอกชน นำผู้ต้องขังออกเยี่ยมชุมชน และให้มีการเยี่ยมแบบใกล้ชิด อีกทั้งหลังการปล่อยยังมีหน่วยงานของรัฐเข้ามาดูแลผู้ต้องขังหลังปล่อย เช่น การจัดหาที่พัก ให้ค่าใช้จ่ายเดินทาง ฝึกหัดอาชีพ ให้เงินทุน และหางานให้ทำ เป็นต้น

3.3.2. มาตรการในการขังเดี่ยวผู้ต้องขัง

มาตรการพิเศษของสาธารณรัฐเกาหลีได้ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 14 เพื่อเป็นมาตรการมั่นคงเพื่อความปลอดภัยของเรือนจำ ซึ่งในมาตรานี้จะใช้เพื่อแยกผู้ต้องขังออกจากผู้ต้องขังอื่น เป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็น โดยมีเงื่อนไขดังต่อไปนี้⁷²

1. เมื่อมีเงื่อนไขเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ห้องอ่านหนังสือขาดแคลน
2. เมื่อมีความจำเป็นเพื่อป้องกันชีวิตหรือร่างกาย และความมั่นคงทางอารมณ์ของนักโทษ หรือ
3. เมื่อมีความจำเป็น เพื่อการสั่งสอน หรือเนื่องจากกระแสดอรับจากสังคมของนักโทษที่ถูกตัดสิน

จะเห็นได้ว่าการขังเดี่ยวของสาธารณรัฐเกาหลีกำหนดเพื่อความปลอดภัยอย่างแท้จริง ในกรณีเมื่อมีความจำเป็นเพื่อป้องกันชีวิตหรือร่างกายของผู้ต้องขังเอง เนื่องจากอาจมีบางกรณีที่จะต้องกันต้องผู้ต้องขังรายนั้นออกจากผู้ต้องขังอื่นเพื่อไม่ให้ถูกทำร้าย ทั้งนี้ก็เพื่อความมั่นคงปลอดภัยในเรือนจำ

มาตรการทางวินัยผู้ต้องขังในการลงโทษขังเดี่ยว

การใช้มาตรการทางวินัยลงโทษผู้ต้องขังซึ่งกระทำผิดกฎระเบียบเรือนจำของสาธารณรัฐเกาหลีได้กำหนดอยู่ในบทที่ 11 กฎและการลงโทษผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามกฎทั้งหลายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมกำหนดขึ้นเพื่อรักษาความปลอดภัย และต้องปฏิบัติตามกฎของทัณฑสถาน⁷³ และผู้ต้องขังจะต้องปฏิบัติตามตารางกำหนดข้อบังคับกับเรือนจำและเชื่อฟังคำสั่งของเจ้าพนักงานเรือนจำและทัณฑสถาน หากผู้ต้องขังรายใดประพฤติปฏิบัติในเรือนจำผิดระเบียบเรือนจำอาจให้รางวัลแก่ผู้ต้องขังซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ในกรณีดังต่อไปนี้⁷⁴

⁷² Prison Act 14.

⁷³ Prison Act 105.

⁷⁴ Prison Act 106.

1. เมื่อช่วยชีวิตบุคคลหรือป้องกันบุคคลจากการหลบหนี
2. เมื่อมีการทำคุณงามความดีตามมาตรา 102 (1)
3. เมื่อมีการทำคุณงามความดีในการรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติตามคำสั่ง
4. เมื่อสมควรได้รับรางวัล เช่น ประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการใช้ชีวิตในคุกขัง เป็นแบบอย่างที่ดีในแนวทางสร้างสรรค์

อย่างไรก็ดี การให้รางวัลผู้ต้องขังก็เพื่อที่จะสร้างให้ผู้ต้องขังตระหนักถึงคุณงามความดีที่ตนเองได้ประพฤติปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เรือนจำในการสอดส่องดูแลเรือนจำอีกทางหนึ่งด้วย ในกรณีที่ผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยเรือนจำและอาจถูกลงโทษทางวินัยได้ ผู้คุมอาจกำหนดบทลงโทษตามมติของคณะกรรมการการลงโทษ ภายใต้บทบัญญัติมาตรา 111 ในกรณีที่นักโทษกระทำการดังต่อไปนี้⁷⁵

1. เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญา กฎหมายว่าด้วยการลงโทษ เช่น ในเรื่องความรุนแรง และกฎหมายอาญาอื่นๆ
2. การกระทำใดๆ ที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเอง เพื่อสนองความต้องการของตนเอง เช่น ความสะดวกสบายในการใช้ชีวิตอยู่ในที่คุมขัง
3. การกระทำใดๆ ที่เป็นการปฏิเสธการทำงาน หรือ การศึกษา โดยไม่มีเหตุผล
4. การครอบครองผลิตภัณฑ์ เป็นเจ้าของ ใช้ รับไว้ แลกเปลี่ยน หรือซ่อนเร้นซึ่งสิ่งของต้องห้ามตามมาตรา 92
5. การรายงานความเท็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคคลอื่นถูกลงโทษ หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์
6. การกระทำใดๆ อันเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับในเรื่องความปลอดภัย ซึ่งกระทรวงยุติธรรมออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกา

เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำความผิดตามเงื่อนไขดังกล่าวข้างต้นข้อหนึ่งข้อใดแล้ว การลงโทษเป็นสิ่งสำคัญในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในเรือนจำ ประเภทของการลงโทษทางวินัย มีดังต่อไปนี้⁷⁶

⁷⁵ Prison Act 107.

⁷⁶ Prison Act 108.

1. การเตือน
2. การเป็นอาสาสมัคร ประมาณ 50 ชั่วโมง
3. การลดเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการทำงาน ภายใน 3 เดือน
4. การงดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมชั่วคราว เป็นเวลา 30 วัน หรือน้อยกว่า
5. ห้ามอ่านหนังสือพิมพ์เป็นเวลา 30 วัน หรือน้อยกว่า
6. ห้ามดูโทรทัศน์เป็นเวลา 30 วัน หรือน้อยกว่า
7. ห้ามซื้อของใช้ส่วนตัว (ไม่รวมถึง ยาเพื่อการรักษา ตามคำสั่งของเภสัชกร) 30 วัน หรือน้อยกว่า

8. ห้ามทำงาน 30 วัน หรือน้อยกว่า
9. ห้ามใช้โทรศัพท์ 30 วัน หรือน้อยกว่า
10. ห้ามเขียน 30 วัน หรือน้อยกว่า
11. ห้ามเขียนจดหมาย 30 วัน หรือน้อยกว่า
12. ห้ามสนทนา 30 วัน หรือน้อยกว่า
13. ห้ามออกกำลังกายกลางแจ้ง 30 วัน หรือน้อยกว่า
14. การจำกัดสิทธิทุกประเภท 30 วัน หรือน้อยกว่า

เมื่อพิจารณาบทลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังของสาธารณรัฐเกาหลี จะเห็นได้ว่า ไม่มี การกำหนดบทลงโทษข้งเดียวเอาไว้ ซึ่งชี้ให้เห็นว่า หากกระทำความผิดวินัยเรือนจำแล้วการลงโทษข้งเดียว ผู้ต้องขังนั้นก็ไม่จำเป็นที่จะใช้ลงโทษผู้ต้องขัง เนื่องจากการลงโทษข้งเดียวเป็นโทษมากกว่า ประโยชน์ที่จะใช้กับผู้ต้องขัง เรือนจำสาธารณรัฐเกาหลีได้เห็นความสำคัญของการคุ้มครองสิทธิ และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ต้องขังมาก บทลงโทษทางวินัย 14 ประการนั้นก็เพียงพอที่จะให้ ผู้ต้องขังได้รู้สำนึกกับการที่ตนเองได้รับโทษแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องลงโทษข้งเดียว ผู้ต้องขังอันเป็นการทรมานและเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องขังที่รุนแรงเกินกว่าเหตุอีกด้วย

หลักเกณฑ์ในการกำหนดบทลงโทษทางวินัยผู้ต้องขัง มีดังต่อไปนี้⁷⁷

1. การกำหนดบทลงโทษในมาตรา 108 (4) ถึง (13) สามารถทำได้ในเวลาเดียวกัน
2. ในกรณีที่นักโทษกระทำความผิดตรงกับข้อใดข้อหนึ่ง เป็นเวลามากกว่าครึ่งหนึ่งของบทลงโทษ

1) เมื่อกระทำความผิดมากกว่า 2 ครั้ง

2) เมื่อนักโทษกระทำความผิดในขณะที่ยังมีความผิดอยู่ หรือภายใน 6 เดือน

หลังจากได้รับการยกเว้นการพิจารณาคดีหรือหลังจากการบังคับใช้โทษได้สิ้นสุดลง

⁷⁷ Prison Act 109.

3. ไม่ควรกำหนดบทลงโทษประเภทเดียวกันสำหรับการกระทำผิดอย่างเดียวกัน และการกำหนดบทลงโทษควรพิจารณาถึง เจตนา น้ำหนักความผิด สถานการณ์หลังจากการกระทำผิด และสถานการณ์อื่นๆ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการกักขัง

4. เมื่อพ้นการลงโทษไปแล้วเป็นเวลา 2 ปี ไม่ควรมีการกำหนดบทลงโทษอีก

3.3.3 การตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่เรือนจำในการสั่งขังเดี่ยว

เนื่องจากสาธารณรัฐเกาหลีไม่ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการลงโทษขังเดี่ยวไว้ อย่างไรก็ตาม การตรวจสอบการใช้อำนาจของการลงโทษทางวินัยของสาธารณรัฐเกาหลีมีระบบที่ดีซึ่งควรศึกษา ถึงรายละเอียดซึ่งมีความสำคัญดังต่อไปนี้ การควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานเรือนจำกระทำ โดยการร้องทุกข์ของผู้ต้องขังในเรือนจำซึ่งผู้ต้องขังสามารถร้องทุกข์ต่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือต่อ คณะกรรมการเรือนจำได้โดยตรงหรือยื่นผ่านเจ้าพนักงานเรือนจำก็ได้โดยเจ้าพนักงานเรือนจำมี หน้าที่บันทึกการรับเรื่องร้องทุกข์ของผู้ต้องขังและส่งเรื่องต่อไปยังผู้มีอำนาจหน้าที่วินิจฉัยโดย ทันที คณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยบุคคลภายนอกที่ศึกษาหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับงาน ด้านราชทัณฑ์ ซึ่งผู้มีอำนาจตัดสินลงโทษวินัยผู้ต้องขัง มีดังต่อไปนี้⁷⁸

1. ในการตัดสินโทษเพื่อลงโทษบุคคล ราชทัณฑ์จะมีคณะกรรมการวินัย (ต่อไปนี้จะ เรียกว่า “คณะกรรมการ”)

2. คณะกรรมการจะต้องประกอบด้วยกรรมการไม่น้อยกว่า 5 คน แต่ต้องไม่เกิน 7 คน รวมประธาน และประธานจะต้องอยู่ในตำแหน่งที่สอง รองจากผู้คุม ผู้คุมจะแต่งตั้งสมาชิกจาก บรรดาหัวหน้าแผนกส่วนราชทัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และบุคคลภายนอกที่ศึกษาหรือมีประสบการณ์ เกี่ยวกับงานด้านราชทัณฑ์ และในกรณีนี้ กรรมการซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจะต้องมี 3 คน หรือ มากกว่า

3. คณะกรรมการจะถูกตั้งขึ้นตามความต้องการของผู้คุม และการลงโทษ ตัดสินโดย วิธีการลงมติ

4. ในกรณีที่สมาชิกเป็นญาติกับผู้ถูกลงโทษ หรือมีเหตุที่จะทำให้การตัดสินไม่เป็น กลาง บุคคลนั้นต้องไม่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

5. บุคคลซึ่งถูกลงโทษอาจยื่นคำร้องเพื่อคัดค้านการเข้าเป็นสมาชิก การคัดค้านในกรณี ดังกล่าวจะถูกตัดสินโดยมติของคณะกรรมการ

⁷⁸ Prison Act 111.

6. คณะกรรมการจะให้โอกาสแก่ผู้ถูกลงโทษในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อพยานหลักฐานที่เพียงพอ และผู้ถูกลงโทษอาจให้การเป็นพยาน โดยให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ไม่ว่าด้วยลายลักษณ์อักษรหรือด้วยวาจา หรือด้วยการส่งหลักฐานดังกล่าว

จะเห็นได้ว่า การจะลงโทษวินัยผู้ต้องขังได้นั้น จำเป็นต้องมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อถ่วงดุลอำนาจระหว่างเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทั้งนี้ก็เพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมแก่ผู้ต้องขังเองในการบังคับตามกฎหมายเพื่อการลงโทษ ให้ผู้คุมเป็นผู้ดำเนินการบังคับตามกฎหมายเพื่อการลงโทษ สำหรับบุคคลที่ถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา 108 (14) อาจถูกจำกัดสิทธิตามมาตรา (4) ถึง (14) ในระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว ในกรณีดังกล่าว ผู้คุมอาจอนุญาตให้เขียนจดหมาย สนทนา หรือออกกำลังกายกลางแจ้ง หากเห็นว่าเป็นการจำเป็นสำหรับการรักษาผู้ป่วย การอบรมสั่งสอน หรือกระแสดอรับจากสังคม การบังคับการให้ไปทำตามกฎหมายในกรณีตามมาตรา 108 (13) หรือ (14) ผู้คุมจะต้องจัดให้มีการตรวจสุขภาพก่อนการลงโทษผู้ถูกกล่าวหา กระทำโดยเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และจัดให้มีการตรวจสุขภาพเป็นครั้งคราวในระหว่างระยะเวลาบังคับโทษ⁷⁹

อย่างไรก็ตาม หากปรากฏเป็นที่แน่ชัดว่าผู้ต้องขังกระทำผิดจริงและมีมติให้ลงโทษวินัยแก่ผู้ต้องขัง คณะกรรมการการลงโทษอาจแก้ไขปัญหาโดยงดการดำเนินการลงโทษเป็นระยะเวลา 2 เดือน หรือนานกว่านั้น แต่ไม่เกิน 6 เดือนหรือน้อยกว่านั้น สำหรับนักโทษที่มีเหตุบรรเทาโทษในกรณีมีแรงจูงใจ การแก้ไข ความสำนึกผิด⁸⁰ และอาจระงับโทษชั่วคราวและยกเว้นโทษได้ในกรณีดังต่อไปนี้⁸¹

1. ผู้คุมอาจระงับการลงโทษชั่วคราวได้ หากการบังคับโทษนั้นเป็นอุปสรรคต่ออาการเจ็บป่วยหรือสาเหตุอื่น จนกว่าจะแก้ไขปัญหานั้นได้
2. ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษสำนึกผิด ผู้คุมอาจลดโทษ หรือยกเว้นการบังคับโทษในช่วงระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่ได้

⁷⁹ Prison Act 112.

⁸⁰ Prison Act 114.

⁸¹ Prison Act 113.